

Anuari 13

Memòria anual de l'Associació
Cultural Sant Fructuós

**Fructuosus orationis divinae
et solitae consuetudinis memor,
gaudens positis genibus,
de resurrectione securus,
in signo trophaei Domini
constitutus Deum deprecabatur.**

(Passio Fructuosi, IV)

ASSOCIACIÓ CULTURAL
SANT FRUCTUÓS

Anuari 13

Memòria anual de l'Associació
Cultural Sant Fructuós

Edita: Associació Cultural Sant Fructuós.

Disseny i maquetació // Gerard J.G

Impressió // Gabriel-Gibert

Direcció de la publicació // Míriam Ramon Mas

Col·laboradors // Carles Baches Pla, Marc Borràs González, Marta Blanco Castan, Oscar Blanco Castan, Josep M. Brull Alabart, Laura Carreto Martín, Xavier Castan Mur, Emma Castellví Marín, Joan Castellví Marín, Pilar Domènech Jordà, Èlia Figuera Pàmies, Maria Encarnación González Rodríguez, Anna Gracia Colmenarejo, Esther Herrera Brulles, Laura Herrera Brulles, Maria Herrera Brulles, Irene Jiménez Marco, Pablo Jiménez Marco, Jesús Martínez Casanelles, Andreu Muñoz Melgar, Rafael Muñoz, Melgar, Andreu Muñoz Virgili, Pau Muñoz Virgili, David Marín Muñoz, Jaume Marín Muñoz, Ana Nonell Fernández, Jaime Nonell Fernández, Gisela Pallejà Padró, Clara Pena Rodríguez, Lúdia Pena Rodríguez, Míriam Ramon Mas, Marc Rius Moreno, Pau Rius Moreno, Magdalena Rivera Albiol (+), Francesc Roig Queralt, Pau Sanchis Rota.

Imatges // Manel Granell, Ana Ibáñez, MCS de l'Arquebisbat de Tarragona, Miquel Morcillo, Arxiu Andreu Muñoz Melgar, Isabel Merino, Míriam Ramon, Vicky Romeu, Miquel Sanchis, Quim Vendrell.

Dipòsit Legal //

Índex

Salutació Maria Encarnación González Rodríguez	Pàg. 5
Presentació Andreu Muñoz Melgar	Pàg. 7
Les portes de la Glòria Magdalena Rivera Albiol	Pàg. 10
La història de l'ACSF i la memòria d'activitats de l'any 2013 Míriam Ramon Mas	Pàg. 13
Memòria visual de la Passió 2013	Pàg. 24
<i>La Passió de Sant Fructuós vista pels nostres infants i joves</i> Autors diversos	Pàg. 33
<i>La Passió de Sant Fructuós a les Beatificacions de l'Any de la Fe: ressò i missatges a internet</i> Pilar Domènech Jordà	Pàg. 36
Els bisbes Fructuós i Manuel Borràs : Alfa i omega de la flama martirial tarraconense Francesc Roig Queralt	Pàg. 41
L'Amfiteatre: eix de la Fe, la història i la tradició Carles Baches Pla	Pàg. 43
La Necròpolis paleocristiana de Tarragona a través de les postals (II) Josep Maria Brull Alabart	Pàg. 44
Beneficiaris i <i>Passio Fructuosi</i>. Aproximació a la figura i funcions dels "<i>Beneficiarii Consulares</i>" Rafael Muñoz Melgar	Pàg. 46 Pàg. 50
Llistat de socis	Pàg. 54
Una imatge de sant Fructuós de l'artista Ramon Ferran Pagès Jesús Martínez Casanelles	

Salutació

Dra. María de la Encarnación González Rodríguez

Historiadora, Hagiografa y exdirectora de la Oficina para la Causa de los Santos de la Conferencia Episcopal Española

¡Enhorabuena!, ¡Felicidades!, ¡Gracias! son las palabras que merecen introducir esta nueva edición del *Anuario* de la Asociación Cultural San Fructuoso, de Tarragona. Porque, sin duda, 2013 ha sido un año muy singular en la vida de la misma. Es la primera vez que se celebra una beatificación tan numerosa en nuestra tierra hispana, y la primera también que de un modo tan visible, tan real y tan emotivo se unen el pasado y el presente en un abrazo de fe y de fidelidad que recoge y reúne el testimonio martirial de cuantos a lo largo de los siglos han entregado su vida por amor a Jesucristo.

¡Enhorabuena! por ser los depositarios del elocuente testimonio de aquellos primeros cristianos de la Tarraco romana, recogido en una *Passio* que nos sorprende hoy por la sencilla profundidad de una narración que manifiesta la valentía, la confianza y la firmeza de Fructuoso, Augurio y Eulogio y la veneración, el cariño y el dolor de esa comunidad cristiana que tanto apreciaba a su obispo y a los dos diáconos mártires. Hemos podido percibir con nuestros ojos, nuestra mente y nuestro corazón el valor de ese testimonio martirial que, por estar en la raíz, llena de savia, de luz y de vida nuestra necesitada realidad actual.

¡Felicidades! porque habéis sabido mostrarnos a todos con el lenguaje de la arqueología, de la técnica, del arte, de la comunicación y del símbolo la realidad de esos primeros mártires, que conectan con los de hoy y con los de todos los tiempos en un único gesto de inquebrantable adhesión a Jesucristo, vínculo más fuerte que la persecución y que la muerte. Sentimos el gusto, la satisfacción y el contento de pertenecer a esta Iglesia, siempre vivificada por la gracia de Dios, la fuerza del Espíritu y la presencia de María, y por la generosa entrega de sus hijos más fieles.

¡Gracias! ¡Muchas gracias! Gracias a vosotros hemos vivido unas gratas e inolvidables jornadas. Las Vísperas solemnes nos introdujeron en la oración y el silencio; la majestuosa representación de la *Passio Fructuosi*, con su apoteosis final, nos ha admirado y nos ha hecho vibrar de emoción y respeto; y la gran *Beatificación del Año de la fe*, de esos 522 mártires de nuestro tiempo, introducida por el mensaje del Papa, nos ha evocado a todos los que en el siglo XX, y también en el actual, han sido y están siendo perseguidos hasta el derramamiento de su sangre por ser fieles al evangelio de Jesús. El Señor ha estado grande con nosotros y estamos alegres. ¡Gracias!

Presentació

Andreu Muñoz Melgar

President de l'ACSF

L'any 2013 ha estat fort en emocions i intens en treball. Però... quin any no és així a la nostra associació? Iniciarem l'any amb el relleu de la presidència i amb la constitució d'una nova junta. Aquí torno a manifestar el nostre agraïment a l'estimat Joaquim Galià Romaní pels quatre anys de servei com a president i pel seu esperit afable envers tothom.

Gràcies a Déu els relleus a la nostra associació no són mai traumàtics, doncs el treball d'equip, el fort sentit de pertinença a uns objectius clars i el carisma vocacional i comunitari, estan per sobre de la individualitat dels interessos particulars. La nostra és una vocació de servei. Aquesta és l'actitud que ha marcat sempre l'ideari de l'Associació i així ha de continuar sent. Posant la mirada en la gent més jove tenim el deure de transmetre aquests valors per garantir el futur de la nostra entitat i l'autenticitat del seu esperit.

Persones com l'estimada Sor Maria Magdalena Rivera Albiol, monja clarissa, a la qual vam homenatjar en la diada de Sant Fructuós, ens recorden aquesta autenticitat, aquest saber viure d'acord amb els valors i principis que professem. Maria Magdalena, una enamorada dels nostres màrtirs, va passar a la Casa del Pare el passat juliol. Sabia que li quedava poc temps de vida i va voler compartir una fe solida a través del seu testimoni pacífic i serè. No ho feu només amb les seves germanes del monestir de Santa Clara de Reus sinó també en els molts cercles d'amistat que havia conreat, també amb nosaltres.

Magdalena, tu ens vas dir que tenies ganes d'arribar al cel i que allà, finalment, coneixeries als nostres màrtirs. Ens deies

que si des del monestir pregaves per nosaltres, des del cel també continuaries vetllant per l'Associació i per la seva tasca. Magdalena, des dels ressons epigràfics del cristianisme primitiu, et desitgem que *cum Christo vivas*.

Sor Magdalena ja ha viatjat cap a la Jerusalem celestial, destí i recompensa que un dia tots esperem assolir. L'inici d'un himne litúrgic datat entre els segles VII i VIII resa: *Urbs beata Jerusalem, dicta pacis visio* («Feliç ciutat de Jerusalem, anomenada visió de pau»). És aquesta mateixa Jerusalem de la que participen els 522 nous beats elevats als altars a Tarragona el 13 d'octubre d'aquell Any de la Fe. L'Associació Cultural Sant Fructuós ha estat marcada per aquesta magna celebració. Ha estat un gran honor que l'Arquebisbat de Tarragona, la Conferència Episcopal Espanyola i el conjunt de Causes de les Beatificacions confiessin en la nostra entitat integrant en els actes oficials la representació de *La Passió de Sant Fructuós*. Ho facilità un conveni signat per la nostra entitat amb aquests organismes eclesiàstics en el que s'especificava la conveniència de incloure la representació "dado el interés pedagógico que reviste dicha dramatización para proyectar los valores y las actitudes cristianas y humanas que se desprenden del hecho martirial de todos los tiempos".

Cal dir que l'Associació Cultural Sant Fructuós, amb la col·laboració de l'*Schola Cantorum* i Orquestra dels Amics de la Catedral, es va bolcar des del primer moment amb molta il·lusió vers aquest projecte i el resultat d'aquest esforç no ha pogut ser més satisfactori. La crítica recollida en els diferents mitjans de comunicació ha estat excel·lent i sobretot la de

grups i persones individuals de tota Espanya i del món que ens van visitar. Els missatges rebuts d'afecte i felicitació ho demostren. El més entranyable ha estat el de Mons. Jaume Pujol, arquebisbe de Tarragona i successor de sant Fructuós el qual a la vegada en ha transmès el del Cardenal Angelo Amato i el tot l'episcopat espanyol. Remarquem també la felicitació especial rebuda de Mons. Juan Antonio Martínez Camino, bisbe auxiliar de Madrid i president de la Comissió de les Beatificacions de l'Any de la Fe. A aquestes felicitacions cal sumar la de les nostres autoritats civils com la del Sr. Josep Fèlix Ballesteros, alcalde de Tarragona, del Sr. Josep Poblet, president de la Diputació de Tarragona, del Sr. Jordi Sierra, subdelegat del Govern d'Espanya a Tarragona o del Sr. Joaquim Nin, delegat del Govern de la Generalitat a Tarragona. També la de nombrosos regidors i presidents d'entitats socials i culturals.

En aquesta línia hem volgut que la salutació d'aquest *Anuari 2013* la fes l'entranyable Dra. Maria Encarnación González Rodríguez, historiadora, canonista i exdirectora de l'Oficina per a la Causa dels Sants de la Conferència Episcopal Espanyola, *anima mater* de la coordinació tècnica de les Beatificacions de l'Any de la Fe. Les seves afectuoses paraules són un autèntic estímul per continuar treballant en aquest projecte de fe i cultura que pretén projectar el patrimoni dels nostres màrtirs a tot el món.

L'ambient viscut en assaigs i el dia de la representació van ser molt especials. Una barreja entre emoció, nervis, sentit de la responsabilitat, complicitats, camaraderia... Actors, cantors, músics, cos tècnic i organitzatiu van saber estar a l'altura de les circumstàncies. L'esperit amable, disciplinat, responsable i a la vegada divertit va facilitar, una vegada més, fer màgic el moment i permetre a més de 6.000 persones, — en el nou marc de la Tarraco Arena Plaça, un "amfiteatre del segle XXI" —, traslladar-se l'època dels primers cristians.

Com un prolegomen d'aquesta representació fou l'escenificació de la *Passio Fructuosi*, en llatí, a l'arena de l'amfiteatre, el mes de maig, durant les Jornades de *Tarraco Viva*. L'objectiu fonamental va ser transmetre el document en el seu format original amb una adaptació que va resultar ser d'una gran utilitat didàctica. L'objectiu era fer entendre a la societat que més enllà d'un text hagiogràfic, la *Passio Fructuosi* constitueix un document de gran valor històric per comprendre la Tarraco romana del segle III. Així més enllà de les connotacions religioses que el text té per als creients, representa un patrimoni documental indispensable per comprendre la història romana de la ciutat. Una experiència que, sens dubte, haurem de repetir.

L'any, a més, ha estat prolífic en les aportacions que la nostra Associació ha brindat a projectes de difusió i ciència com el del llibre i exposició *Amphiteatrum, Memoria Martyrum et Ecclesiae* o al volum *Tarraco Christiana Ciuitas*, publicat per l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica.

Ara, mirant cap al futur posem la vista en l'any 2015, just quan celebrarem el XXV aniversari de la primera representació de *La Passió de Sant Fructuós* a la Catedral i a l'amfiteatre. Serà un bon moment per tal que el projecte teatral torni, renovat, a l'arena de l'amfiteatre. Entretant i recollint les aportacions de la nostra Junta Directiva, us proposem continuar treballant amb il·lusió i eficàcia durant el següent bienni en diferents objectius:

- Reflexionar sobre la renovació del projecte de representació teatral per tal d'adaptar-lo als nous temps i fer-ho més sostenible. L'any 2015 la representació ja hauria de presentar un format renovat.
- Aprofitar la conjuntura favorable generada durant les Beatificacions i cercar estratègies per projectar, encara més, el patrimoni dels nostres màrtirs a nivell de tota Espanya.
- Procedir a la reestructuració i revitalització del nostre local social.
- Adaptar l'organigrama funcional de l'Associació a les noves necessitats i incorporar noves persones en tasques de responsabilitat.
- Reactivar *La Petita Passió de Sant Fructuós* com un instrument de difusió en el coneixement dels nostres màrtirs de cara als infants. També com a activitat de formació i dinamització interna dels nostres infants (actors) i joves (coordinadors).
- Continuar oferint activitats lúdico-formatives que ens permetin créixer intel·lectualment, humanament i fraternalment.
- Augmentar de forma significativa el número de socis.

Només em resta agrair, en nom de tota l'Associació Cultural Sant Fructuós, la generosa i desinteressada aportació dels que heu intervingut en el contingut i coordinació d'aquest *Anuari 2013*. Permeteu però que faci un esment especial als nostres infants i joves, que han signat conjuntament un dels articles d'aquest *Anuari*. És, sense dubte, l'aportació més valuosa, aquella que ens permet obtenir una radiografia de la passió que els nostres infants i joves senten per *La Passió*. Estimats infants i joves sou la nostra alegria i la nostra inspiració. En vosaltres mirem esperançats el futur de la nostra associació.

Però és gràcies a infants, joves i adults que ha estat possible materialitzar aquesta publicació que ens ajuda a estar informats, a formar-nos, a conèixer el batec del cor de la nostra entitat i de mostrar a la nostra societat com retornem la confiança i els recursos que d'ella obtenim en accions en favor de la cultura.

Les portes de la Glòria

Sor Maria Magdalena Rivera i Albiol (a.c.s.)

Monja clarissa (Monestir de Santa Clara, Reus)

Benvolguts amics de l'Associació Cultural Sant Fructuós:

Amb el record encara fresc de la diada en què la vostra benvolença us va portar a oferir-me el reconeixement i la trobada entranyable que ha posat en el meu record de la nostra relació noms i cares, us escric aquestes impressions. Em va agradar molt de conèixer-vos, perquè això ha enriquit i ha fet més afectuosa la nostra relació. Ara, quan prego per vosaltres "us veig" i ho faig encara amb més amor que abans. A més, us diré que vaig trobar una delícia en la familiaritat afectuosa que us teniu entre vosaltres i que traspueu a qui se us acosta; aquesta familiaritat ens va embolcallar a la germana Teresa i a mi, de manera que no ens vam trobar gens ni mica estranyes, i sí molt còmodes i acollides entre vosaltres. Us puc assegurar que aquest ha estat un dels dies més feliços de la meva vida i una experiència inoblidable.

Parlant amb el Sr. Lluís M. Moncunill, em va demanar com vivia la meva malaltia, i si mai havia escrit res sobre això. Jo li vaig dir que no, i em digué que seria bo que us deixés alguna cosa sobre això. Així doncs, m'he decidit a fer-ho i a oferir-vos una cosa tan íntima i personal com és la meva vivència espiritual ran de l'eternitat. M'anima a fer-ho l'estimació i l'agraïment que sento per vosaltres, bons amics.

La vivència plena de Pau i d'il·lusió amb què em miro les portes del Cel té la seva arrel en un sentiment que des de nena ha traspassat la meva existència, és la passió, el desig de veure Déu cara a cara. Jo he estimat Déu amb aquest desig vehement i aquesta il·lusió em va portar a la vida religiosa, volia viure el més a prop possible del Senyor i que tots els meus dies fossin per a Ell, per a la seva glòria.

Quan, fa uns mesos, el metge em digué que en el meu cas no hi havia res a fer (jo ho sé des del primer dia) perquè ho havien trobat massa tard i el càncer ja havia passat als ossos i estava escampat, i que l'únic que podien fer era donar-me un tractament perquè no tingués dolor, li vaig dir al metge que, si podien fer això per mi, jo li quedava molt agraïda i vaig sentir en el meu interior la joia de la proximitat de l'esperada trobada. Aquesta meva joia arrela en la vivència espiritual de la comunió dels Sants. Aquest és per a mi el dogma més estimat, perquè m'obre a una relació propera i amical amb el Senyor (l'espòs estimat), la seva dolça mare i també meva i tots els benaurats que per la gràcia i la misericòrdia del Senyor conviuen amb Ell a la glòria. Entre ells, els nostres estimats màrtirs, Fructuós, Auguri i Eulogi i el gran Apòstol sant Pau, a qui tots els qui provenim de la gentilitat li devem tant de reconeixement, perquè després de Jesús i de la seva

gràcia devem a l'Apòstol el ser cristians, al seu extraordinari esforç evangelitzador.

Aleshores, quan al Monestir es va saber el mal que tenia això va generar sorpresa i consternació entre les germanes, que ho qualificaren de "quina desgràcia". Però jo els vaig dir que no, que no havien de veure com una desgràcia el que seria la porta de la meva felicitat eterna.

Hi ha persones, fins i tot religioses, que diuen estar molt edificades "per la meva resignació", els qui així parlen no han entès res de com ho visc jo això. No és resignació, és senzillament un do de Déu, un do espiritual i interior, d'això sí que en sóc conscient, un do certament immerescut i un regal de la bondat del Senyor, que m'imprimeix dins de l'ànima la pau i l'alegria de la trobada amb Ell, amb l'estimat de la meva ànima. Quan ens estimem un amic o un familiar i ens anuncia la seva visita, oi que ens posem tots contents? Doncs, això pot ser una imatge exemplificada del que experimenta el meu esperit vers l'encontre etern. Us haig de dir que el fet de veure proper el meu traspàs ho visc com una gràcia, en el sentit que aquest temps que em queda encara em pugui servir com a preparació ben conscient a la trobada. I ho visc en la senzillesa i confiança de posar-me enterament en les mans

de Déu, sense cap por, amb confiança absoluta perquè sé que m'estima. D'aquesta confiança en el Senyor em ve la pau.

També d'aquest fet de mesurar el meu temps em ve l'agrair a Déu el do de la vida que m'ha estat donat i tot el que això m'ha comportat.... les persones estimades i tan bones que Déu m'ha posat en la meva existència, tantes..... a totes el meu record agraït. Agraïment pel do de la vocació, do i Misteri a la vegada fins i tot per a mi. Agraïment per tants dons rebuts de Déu i per tantes alegries que m'han vingut dels germans. Agraïment a la Santa Providència de Déu que m'ha embolcallat la meva existència com una mare; i agraïment a la meva comunitat que té una cura tan atenta i afectuosa de la meva persona.

Tot plegat engendra en mi una pau, joia i esperança mirant al Cel que em penso que és el més semblant a això que tots els homes sedegen i que es diu felicitat.

Estimats, quan ja s'hagi acomplert la meva esperança en la trobada amb el Senyor, em recordaré de tots vosaltres. Que el Senyor us beneeixi a tots.

Ben vostra, us estima.

La història de l'Associació Cultural Sant Fructuós i la memòria d'activitats de l'any 2013

Míriam Ramon Mas

Secretaria de l'ACSF

En aquest apartat de l'anuari sempre ens disposem a fer un recull de les activitats que l'Associació Cultural Sant Fructuós ha dut a terme durant tot l'any. En aquesta ocasió, ens toca fer-ho de les que s'han realitzat durant l'any 2013, un any que la nostra entitat recordarà amb especial il·lusió pel treball intens i gratificant que ha viscut.

La representació de *La Passió de Sant Fructuós* a la Tarraco Arena Plaça ha estat, fins a dia d'avui, un dels moments més importants que la nostra associació ha experimentat. Representar la *Passió* davant de més de 6.000 persones arribades de diversos llocs de l'Estat Espanyol i de l'estranger, ha estat un somni que finalment s'ha fet realitat, posant a Fructuós, Augui i Eulogi als ulls del món.

Des dels seus inicis l'ACSF ha vetllat sempre per transmetre aquest patrimoni espiritual i cultural tant preuat de la nostra ciutat, per tal de fer-lo arribar a la societat d'una manera pedagògica, ja sigui a través de publicacions o de reconstruccions històriques. És per aquest motiu, que aquest any ens agradaria no només recordar les activitats viscudes durant aquest any 2013, sinó també poder fer recordatori de tot el conjunt d'iniciatives, projectes i activitats que l'ACSF ha anat gestant des de l'any 1990 fins als nostres dies.

A continuació doncs podreu conèixer la història de l'Associació Cultural Sant Fructuós a través del seu *curriculum vitae*, un currículum que entre tots hem anat construint i

que esperem el podem fer més extens amb el vostre ànim i col·laboració.

23 d'abril de 1989. Es presenta la publicació de l'obra teatral *La Passió de Sant Fructuós*, escrita per Andreu Muñoz Melgar. La publicació va ser possible gràcies a l'aportació personal de l'arquebisbe Ramon Torrella, que la va costejar. A continuació s'inicien els primers assaigs a càrrec del Grup de Joves de la Parròquia de Sant Pere i Sant Pau Sescelades, embrió de l'Associació Cultural Sant Fructuós.

20 de gener de 1990. Estrena de *La Passió de Sant Fructuós* a la Metropolitana Catedral de Tarragona. L'acompanyament musical anà a càrrec de Mn. Miquel Castillejo Brull.

13 d'abril de 1990. Pelegrinatge a Roma de diversos membres de *La Passió de Sant Fructuós* i les seves famílies.

21 de juny de 1990. Per primera vegada es representa *La Passió de Sant Fructuós* a l'amfiteatre romà de Tarragona per donar recolzament a Càritas en la campanya "Per un lloc de Treball".

27 de juny de 1992. Representació de *La Passió de Sant Fructuós* a l'amfiteatre de Tarragona amb motiu del IXè centenari de la restauració de la Seu Metropolitana i de la repoblació del Camp i ciutat de Tarragona. Per primera vegada s'incorpora la *Schola Cantorum* dels Amics de la Catedral a l'acompanyament musical, dirigit per Mn. Miquel Barbarà Anglès. Des d'aquest moment la *Schola Cantorum* formarà part estable del projecte teatral.

19 de juny de 1998. Representació de *La Passió de Sant Fructuós* a l'amfiteatre de Tarragona.

21 de gener de 2000. L'Associació Cultural Sant Fructuós es constitueix legalment.

24 de gener de 2000. Inauguració dels locals de l'Associació a l'edifici Sant Tadeu del barri tarragoní de Sant Pere i Sant Pau.

30 de juny, 1 i 2 de juliol de 2000. Representació de *La Passió de Sant Fructuós* al Fòrum romà (Torre del Pretori), a l'Amfiteatre de Tarragona i a la Necròpolis Paleocristiana amb motiu del Jubileu de l'any 2000 i per donar suport a la candidatura de Tarragona com a Patrimoni Mundial.

20 de gener de 2001. Presentació del llibre: *La Passió de Sant Fructuós. Text, Memòria i Imatge AD 2000*.

5 d'abril de 2001. El *Club d'Opinió III Mil·leni* ret homenatge a l'Associació Cultural Sant Fructuós i al seu president, Andreu Muñoz Melgar.

7, 8 i 9 de maig de 2001. Una comissió de l'ACSF es va desplaçar a la ciutat d'Orleans convidada per l'ajuntament francès i en representació de l'Ajuntament de Tarragona per participar a les festes de santa Joana d'Arc i mantenir una reunió amb aquell consistori per valorar una futura representació en aquesta ciutat.

Desembre de 2001. Es publica per primera vegada el *Tern Vermell*, un butlletí informatiu que s'envia a tots els socis.

7 i 8 de juny de 2002. Representació de *La Passió de Sant Fructuós* a l'amfiteatre de Tarragona.

9 i 10 de maig de 2003. L'Associació Cultural Sant Fructuós, representa, a la Necròpolis Paleocristiana del Francolí una reconstrucció històrica d'un enterrament paleocristià en el marc de les *V Jornades Internacionals de Divulgació Històrica Romana, Tarraco Viva* en col·laboració amb el Museu d'Història de Tarragona i el Museu Nacional Arqueològic de Tarragona.

30 de març de 2003. L'Associació és distingida per l'Excm. Ajuntament de Tarragona amb el *Diploma de Serveis Distingits a la Ciutat de Tarragona* en reconeixement de la seva important tasca a l'haver deixat ben alt el nom de Tarragona.

18 de setembre de 2003. Publicació infantil de *La Petita història de Sant Fructuós* il·lustrada per Pilarin Bayés i escrita per Jesús Blanco i Rafael Muñoz.

20 de desembre de 2003. L'Associació és distingida per Ràdio Sant Pere i Sant Pau amb el *premi Micro 2003* per la seva aportació dins del món de l'art i la cultura de Tarragona.

31 de gener de 2004. Homenatge a l'Associació per part de l'Associació dels Amics de la Catedral de Tarragona i la *Schola Cantorum* i Orquestra dels Amics de la Catedral.

Abril del 2004. Conferència sobre *La Passió de Sant Fructuós* a Sant Cugat del Vallès.

21 i 22 de maig de 2004. L'Associació Cultural Sant Fructuós, representa, a la Necròpolis Paleocristiana del Francolí una reconstrucció històrica d'un enterrament paleocristià en el marc de les *VI Jornades Internacionals de Divulgació Històrica Romana, Tarraco Viva* en col·laboració amb el Museu d'Història de Tarragona i el Museu Nacional Arqueològic de Tarragona.

11, 12, 19 i 26 de juny de 2004. Representació de *La Passió de Sant Fructuós* a l'amfiteatre de Tarragona.

Juny del 2004. Participació en els actes commemoratius del 1700 aniversari del martiri de Sant Cugat a Sant Cugat del Vallès.

20 de gener de 2005. Estrena de la representació infantil de *La Passió de Sant Fructuós* al saló d'Actes del Col·legi La Salle de Tarragona.

21 de gener de 2005. Lliurament de la medalla commemorativa a l'ACSF per part de l'Associació de Gogistes Tarragonins.

Gener-Febrer i Juny de 2005. Cicle de conferències sobre *Sant Fructuós* i el seu temps al paranimf de l'Institut Superior de Ciències Religioses Sant Fructuós de Tarragona.

23 d'abril de 2005. Representació infantil de *La Passió de Sant Fructuós* al saló d'Actes del Col·legi de Sant Domènec de Tarragona.

28 d'octubre a l'1 de novembre de 2005. Pelegrinatge de cinc dies a la ciutat de Roma, on van coincidir amb el Sr. Arquebisbe Dr. Jaume Pujol. La peregrinació visità la Ciutat del Vaticà i els monuments romans i paleocristians de més rellevància, com ara la Necròpolis Vaticana, la *Domus Aurea* de Neró, el Coliseu romà, les catacumbes de Sant Calixte i la ciutat d'Ostia Antica, entre molts d'altres.

20 de gener de 2006. Representació infantil de *La Passió de Sant Fructuós* al saló d'Actes de Caixa de Tarragona.

21 de gener de 2006. Presentació del llibre i DVD *Tarraco Christiana. Història i Arqueologia* [edició en català, castellà, anglès, francès i italià] a l'Ajuntament de Tarragona.

Maig de 2006. Exposició *Sant Fructuós i el seu temps* al Palau de la Diputació de Tarragona.

18, 19 i 20 de maig de 2006. L'Associació Cultural Sant Fructuós, representa, al Museu Bíblic Tarraconense una

reconstrucció històrica d'un enterrament paleocristià en el marc de les *VIII Jornades Internacionals de Divulgació Històrica Romana, Tarraco Viva* en col·laboració amb el Museu d'Història de Tarragona i el Museu Bíblic Tarraconense.

15, 16, i 17 de juny de 2006. Representació de *La Passió de Sant Fructuós* a l'amfiteatre de Tarragona.

21 de gener de 2007. Presentació i edició del CD *La Passió de Sant Fructuós*. La música, interpretada per la *Schola Cantorum i Orquestra dels amics de la Catedral* i editada per l'ASCF.

Setmana Santa de 2007. Canal Català - Més TV retransmet íntegrament, sense interrupcions i diverses vegades *La Passió de Sant Fructuós*.

16 d'abril de 2007. Presentació i edició de l'obra pòstuma de Mn. Salvador Ramon Vinyes, canonge i arxiver de la Seu de Tarragona, *Santoral Tarragoní. Morts precioses davant Déu*.

10, 11 i 12 de maig de 2007. L'Associació Cultural Sant Fructuós, representa, al claustre de la catedral una reconstrucció històrica d'un enterrament paleocristià en el marc de les *IX Jornades Internacionals de Divulgació Històrica Romana, Tarraco Viva* en col·laboració amb el Museu d'Història de Tarragona i el Museu Bíblic Tarraconense.

Del 30 de juny al 15 de juliol de 2007. Exposició organitzada juntament amb el Museu Bíblic Tarraconense: *Imperivm et Sacerdotivm (Els mosaics de Justinià i Teodora de Ravenna. Reconstrucció de les seves indumentàries)*.

20 de gener de 2008. Inauguració de l'Any Jubilar i de l'*Espai d'Interpretació Sant Fructuós i el seu temps*, exposició coorganitzada entre l'Associació Cultural Sant Fructuós i el Museu Bíblic Tarraconense.

1 de març de 2008. Representació de *La Petita Passió de Sant Fructuós* a la Catedral de Tarragona. Durant l'Any Jubilar també s'ha representat a La Canonja, al Col·legi Sant Domènec, al Vendrell, a Falset, a Solivella i a Bonastre.

15, 16 i 17 de maig de 2008. Participació en les X Jornades de reconstrucció històrica *Tarraco Viva amb In Coemeterio* (reconstrucció històrica d'un ritual d'enterrament cristià del segle V dC), al Claustre de la Catedral de Tarragona. A l'activitat va participar també la *Schola Cantorum* dels Amics de la Catedral.

Maig-juny de 2008. Col·leccionable *IVUBILEVM*. La Cambra de Comerç de Tarragona va editar una col·lecció de cromos sobre l'Any Jubilar de Sant Fructuós. Els textos del document van ser obra del president de l'ACSF, Andreu Muñoz, i les il·lustracions de l'artista catalana Pilarín Bayés. La nostra Associació hi sortia representada amb el cromo 140, el qual es va repartir des de l'*Espai d'Interpretació Sant Fructuós i el seu temps* al Museu Bíblic Tarraconense.

19, 20 i 21 de juny de 2008. *La Passió de Sant Fructuós* a l'Amfiteatre. Un cop més, i amb motiu de l'Any Jubilar, l'Associació, juntament amb la *Schola Cantorum* i Orquestra dels Amics de la Catedral, van portar a escena la *Passio Fructuosi*. Hi assistiren unes 2.400 persones, que van poder gaudir de la nova escenografia i vestuari. Entre els assistents, el dia 19, es trobaven els participants al Congrés Internacional Pau, *Fructuós i el cristianisme primitiu a Tàrraco* (s. I-VIII), el dia 20, el bisbe d'Alcalà d'Henares i el dia 21, autoritats polítiques, com el Vicepresident de la Generalitat, Molt honorable Sr. Josep Lluís Carod-Rovira i l'Alcalde de Tarragona, l'Illm Sr. Josep Fèlix Ballesteros, així com també representants de diferents comunitats germanes. Per primera vegada es van reunir a l'arena de l'amfiteatre representants d'Uruguai, la Ligúria Italiana, França i Catalunya, llocs aquests on es venera especialment sant Fructuós.

26 de juny de 2008. Acte de promoció de l'Any Jubilar organitzat per l'Ajuntament de Tarragona a Gènova. El president de la nostra Associació, Andreu Muñoz, va assistir juntament amb l'Alcalde de Tarragona Josep Fèlix Ballesteros i el Vicari general de l'Arquebisbat de Tarragona, Mn. Miquel Barbarà.

16 d'agost de 2008. L'Associació Cultural Sant Fructuós rep el reconeixement ciutadà durant les festes de sant Magí amb motiu del 1750è aniversari del martiri de Fructuós, Auguri i Eulogi per part de l'Ajuntament de Tarragona.

9 de setembre de 2008. Estrena de la projecció del DVD *La Passió de Sant Fructuós. Making off*, filmada per Santi Grimau, al Museu Bíblic Tarraconense.

4 d'octubre de 2008. El grup teatral de *La Petita Passió de Sant Fructuós*, va enregistrar l'obra teatral en diferents escenaris arqueològics de la ciutat, com l'amfiteatre, el pretori i el circ romà.

19 d'octubre de 2008. El president de l'entitat, Andreu Muñoz, va impartir una conferència sobre sant Fructuós i el cristianisme primitiu a Tàrraco per a la Universidad Politécnica de Cartagena, al Museu del Teatre Romà de la mateixa ciutat.

25 d'octubre de 2008. Peregrinació Jubilar de l'ACSF. Un total de 114 socis, juntament amb la Parròquia de Sant Pere i Sant Pau Sescelades, van guanyar el jubileu.

8 de novembre de 2008. Representació de *La Petita Passió de Sant Fructuós* a l'auditori Caixa Tarragona. Van assistir com a públic el Secretariat Interdiocesà de Catequesi de Catalunya i les Illes Balears.

16 de desembre de 2008. Presentació del llibre *D'Orient a Occident: El culte de Sant Fructuós de Tarragona al món*. L'acte es va dur a terme al Paraninfo del Rectorat de la Universitat Rovira i Virgili, i va ser presidit per l'arquebisbe de Tarragona Mons. Jaume Pujol, pel president de la Diputació de Tarragona Sr. Josep Poblet, pel rector de la URV Dr. Francesc Xavier Grau, pel president de l'Associació Cultural Sant Fructuós, Sr. Andreu Muñoz i pel vicepresident de la mateixa, Dr. Xavier Rius.

Durant tot l'Any Jubilar de 2008. Una quinzena de voluntaris de l'ACSF oferiren visites històriques guiades per l'itinerari jubilar de Tarragona a més d'una cinquantena de diferents grups de pelegrins de tota Espanya.

15, 16, i 17 de maig de 2009. Participació en les XI Jornades de reconstrucció històrica *Tarraco Viva* amb *In Coemeterio* (reconstrucció històrica d'un ritual d'enterrament cristià del segle V dC.), al Claustre de la Catedral de Tarragona. A l'activitat va participar també la *Schola Cantorum* dels Amics de la Catedral.

Del 15 al 22 de maig de 2009. L'Ajuntament de Tarragona i l'Associació Cultural Sant Fructuós organitzen un creuer per la mediterrània occidental tot visitant San Fruttuoso di Capodimonte (Ligúria). Participen 130 persones.

De l'1 de juny al 9 de juliol de 2009. Exposició *Pau de Tars: de Jerusalem a Tàrraco*, coorganitzada entre el Museu d'Història de Tarragona, l'Associació Bíblica de Catalunya, el Secretariat de Pastoral Bíblica de l'Arquebisbat de Tarragona, l'Associació Cultural Sant Fructuós i el Museu Bíblic Tarraconense.

Del 28 de desembre de 2009 fins al 21 de gener de 2010. Exposició commemorativa 20 anys de la representació de *La Passió de Sant Fructuós (1990-2010)* al Museu Bíblic Tarraconense.

19, 20 i 21 de març de 2010. gravació de l'audiovisual *In Coemeterio. Reconstrucció d'un funeral cristià del s. V dC.* L'enregistrament es va fer en diversos espais de Tarragona com són el Passeig Arqueològic, la Torre de l'Arquebisbe, la cripta dels Enginyers de la Necròpolis i el Museu Bíblic Tarraconense.

19 de maig de 2010, en el marc de les XII Jornades de *Tarraco Viva*, presentació de l'audiovisual *In Coemeterio. Reconstrucció d'un funeral cristià del s. V dC.* Sala d'actes de l'Antiga Audiència. La presentació va anar a càrrec del Sr. Magí Seritjol, director del festival internacional *Tarraco Viva*, la Sra. Rosa M. Rossell, regidora de patrimoni de l'Ajuntament de Tarragona i el Sr. Andreu Muñoz, president de l'Associació Cultural Sant Fructuós.

12, 18 i 19 de juny de 2010. Representació de *La Passió de Sant Fructuós* a l'Amfiteatre.

22 d'octubre de 2010. Presentació del DVD amb l'obra teatral *La Passió de Sant Fructuós* (2010) al Museu Bíblic Tarraconense.

Febrer / Març de 2011. Al retaule de la capella de la seu de la *Conferencia Episcopal Española* a Madrid, es va col·locar un mosaic, obra de Marko Rapunik (s.j.) amb la figura del bisbe sant Fructuós i la *depositio* d'una relíquia seva. Per aquest motiu, el Sr. Arquebisbe de Tarragona, Dr. Jaume Pujol, va encarregar al Sr. Andreu Muñoz, president de l'Associació, l'elaboració d'un llibre amb la vida i obra de Sant Fructuós, per tal de ser entregat als membres que integren la *Conferencia Episcopal Española*. El resultat va ser una magnífica síntesi de la vida del màrtir tarragoní que porta per títol *San Fructuoso, obispo de Tarragona y protomártir hispánico*.

Del 7 al 15 de maig de 2011. En el marc de les XIII jornades de reconstrucció històrica *Tàrraco Viva*, l'Associació Cultural Sant Fructuós, el Capítol de la Catedral, la Conselleria de Patrimoni de l'Ajuntament de Tarragona, l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica i el Museu Bíblic Tarraconense (Arquebisbat de Tarragona) van organitzar, del 7 al 15 de maig de 2011, un seguit d'activitats, una d'elles va ser l'exposició *Praesidivm, Templvm et Ecclesia: Les intervencions arqueològiques a la Catedral de Tarragona*. L'objectiu de l'exposició va ser apropar la societat al procés d'evolució històrica de l'espai urbà de la Catedral tot mostrant els resultats i els materials més significatius de les darreres intervencions arqueològiques a la Catedral de Tarragona, fent especial incidència en difondre el llegat clàssic romà que permet donar a conèixer, tot i que encara en fase d'estudi, les restes arqueològiques trobades durant les intervencions arqueològiques dutes a terme a la Catedral des de l'any 2000. L'exposició ha estat guardonada amb el premi Musa sobre exposicions del món antic, per la revista *Auriga*, el mes d'agost de 2011.

13 i 14 de maig de 2011. En el marc de les XIII jornades de reconstrucció històrica *Tarraco Viva* es va fer la representació: *Betesda: La història d'un sarcòfag*. Muntatge escènic i visual del sarcòfag paleocristià de Betesda encastat a la façana de la Catedral. L'ACSF amb la col·laboració de la *Schola Cantorum* dels Amics de la Catedral van explicar les diferents escenes que decoren el sarcòfag paleocristià de la façana de la Catedral de Tarragona. Cada escena anava acompanyada per la interpretació d'un salm en cant gregorià. En acabar l'explicació, s'escenificava l'enterrament d'un difunt dins el sarcòfag i es recitava la *commendatio animae* que es desprèn de la lectura de les escenes de l'exemplar de Betesda. La representació només es va poder dur a terme el dia 13 de maig, ja que el dia 14, a causa de la pluja, es va haver de suspendre.

14 d'agost de 2011: Jornades Mundials de la Joventut. Durant les JMJ la nostra diòcesi va esdevenir un punt de referència per als milers de joves vinguts d'arreu del món.

Aquí es van trobar una Tarragona moderna i oberta al món però que conserva en les seves entranyes les arrels del cristianisme primitiu. Un escenari fantàstic on concretar el lema de les Jornades: *Arrelats i edificats en Crist, fermes en la fe*. L'Associació Cultural Sant Fructuós va participar a l'espectacle *Tarraco ex tempore*, a la Tarraco Arena Plaça, creat i dirigit pel director del Museu Bíblic Tarraconense i membre de la junta de l'ACSF, Andreu Muñoz, on a través de diversos grups i associacions de la ciutat, s'explicava la història de Tarragona i la seva Església a través del temps. La regidoria general de l'espectacle va anar a càrrec de José Luís Ibáñez, Purificación Luengo, Carmen Marco, Miriam Ramon i Inés Virgili, membres de l'ACSF. La nostra entitat va ser l'encarregada d'explicar la història del cristianisme primitiu a Tarragona a través de la representació d'un fragment del judici de *La Passió de Sant Fructuós*, en llatí, i de l'etapa visigòtica, a través de set verges amb palmes, corones, foc i la Tau de Tarragona representant l'Església triomfant.

Del 16 al 19 de novembre de 2011: *XI Festival Internacional de Cine Arqueológico del Bidasoa (Irún)*. L'audiovisual *In Coemeterio*. Reconstrucció d'un funeral cristià del s. V, va ser presentat i seleccionat per ser projectat al *Festival de Cine Arqueológico* que es va celebrar durant el mes de novembre a Irún. Andreu Muñoz va presentar l'audiovisual durant el seminari, i el president Joaquim Galià, va assistir a l'entrega de premis que es va celebrar l'últim dia del certamen. De la mateixa manera es va presentar l'audiovisual *Praesidivm, Templvm et Ecclesia: Les intervencions arqueològiques a la Catedral de Tarragona*, en el que ha col·laborat l'ACSF.

9 de febrer de 2012: Presentació del llibre *Praesidivm, Templvm et Ecclesia. Les intervencions arqueològiques a la Catedral de Tarragona 2010-2011*. Memòria d'una exposició temporal. Els autors del llibre són Josep Maria Macías Solé (ICAC), Andreu Muñoz Melgar (Museu Bíblic Tarraconense), Antonio Peña Jurado (Universitat Autònoma de Barcelona), Miriam Ramon Mas (Museu Bíblic Tarraconense) i Imma Teixell Navarro (Ajuntament de Tarragona). El llibre recull els continguts de l'exposició temporal que, amb el mateix títol, es va presentar al Museu Bíblic Tarraconense en el marc del festival Tarraco Viva; i que obtingué, com a exposició temporal sobre el món antic, el guardó MUSA de l'edició 2011 i concedit per la revista AURIGA. L'exposició restà oberta els mesos de maig i juny de 2011 i fou organitzada per l'Ajuntament de Tarragona, Museu Bíblic Tarraconense (Arquebisbat de Tarragona), l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica, el Capítol Catedralici i l'Associació Cultural Sant Fructuós. Aquestes mateixes institucions editen el llibre. L'edició ha estat patrocinada per la Secretaria d'Universitats i Recerca de la Generalitat de Catalunya amb l'objectiu de transferir els coneixements científics obtinguts en les intervencions arqueològiques a la Catedral a la societat en general.

12 d'abril de 2012: Inauguració de l'exposició *D'Abraham a Fructuós* i d'un diorama del martiri de Sant Fructuós al Museu Bíblic Tarraconense. Al Museu Bíblic Tarraconense es va inaugurar l'exposició de pintura *D'Abraham a Fructuós*,

de l'artista Lucas Bravo. Per altra banda, l'Associació Cultural Sant Fructuós, molt vinculada amb el Museu Bíblic Tarraconense, ha finançat la creació d'un diorama del martiri de sant Fructuós, que quedarà exposat permanentment a la sala Mn. Joan Magí dedicada a l'expansió del Cristianisme. El diorama es va fer seguint criteris reconstructius, reproduint una part de l'amfiteatre romà i l'escena de la *vivi crematio*, pena a la que van ser sotmesos els màrtirs tarragonins. És obra de Jordi-Lluís Rovira Canyelles i de Magí Ferrer Egea, amb figures de l'artista Iraida Llucià.

17 de maig. La revista *Auriga*, l'única publicació en català dedicada a la divulgació del llegat grecoromà a Catalunya, va distingir al Museu Bíblic Tarraconense amb el premi Musa, d'exposicions sobre el món antic, per l'exposició: *Praesidivm, Templvm et Ecclesia. Les intervencions arqueològiques a la Catedral de Tarragona*, en la qual l'ACSF hi va col·laborar. El premi va ser concedit també, *ex aequo*, al Museu de Badalona. El guardó el va recollir Andreu Muñoz Melgar al Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya a Barcelona.

18 i 19 de maig de 2012: *Tarraco Viva*. En el març de les XIV jornades de reconstrucció històrica *Tarraco Viva*, l'Associació Cultural Sant Fructuós i el Museu Bíblic Tarraconense, van oferir els dies 18 i 19 de maig, jornades de portes obertes del Museu Bíblic i la projecció de l'audiovisual *In Coemeterio: reconstrucció d'un funeral cristià del s. V*. Per altra banda, els mateixos dies, a les 21.30 h (català) i a les 23.00 h (castellà), al Pla de la Seu, es va representar: *Betesda: La Història d'un sarcòfag*. Muntatge que va apropar al públic al coneixement d'un dels tresors artístics, d'època paleocristiana, més important de Tarragona. L'activitat es va emmarcar també dins la Nit dels Museus 2012 i va ser organitzada per l'Associació Cultural Sant Fructuós i el Museu Bíblic Tarraconense, amb la col·laboració de la *Schola Cantorum* dels Amics de la Catedral.

De l'1 al 6 d'octubre de 2012: XXIIIè Festival Internacional de Cinema Arqueològic de Rovereto (Itàlia). L'audiovisual *In Coemeterio. Reconstrucció d'un funeral cristià del s. V*, va ser seleccionat per ser projectat a aquest festival, de l'1 al 6 d'octubre del 2012. De la mateixa manera també va ser projectat l'audiovisual *Praesidivm, Templvm et Ecclesia: Les intervencions arqueològiques a la Catedral de Tarragona*, en el que ha col·laborat l'ACSF.

29 de novembre 2012: L'Associació guardonada amb el premi Eutyches 2012. L'Associació va ser guardonada amb el premi Tarragonès de difusió Eutyches 2012, concedit pel Consell Comarcal del Tarragonès. És un premi que té com a objectiu assenyalar una personalitat, entitat o associació, reconeguda en el seu sector professional, que hagi difós o incentivat aspectes culturals, mediambientals o patrimonials del Tarragonès. L'Associació va ser presentada a aquest premi per l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica al qual li agraïm l'honor del seu reconeixement. El premi el va recollir en nom de l'ACSF, el president Joaquim Galià, en un acte celebrat al Teatre Metropol de Tarragona.

20 de gener de 2013: Diada de l'Associació Cultural Sant Fructuós. Als locals de l'Associació Cultural Sant Fructuós, va tenir lloc la XIII Assemblea General Ordinària de socis. A continuació es va assistir a l'eucaristia a la parròquia de Sant Pere i Sant Pau Sescelades, i al dinar de germanor al restaurant Pizza Nostra / Pasta Nostra a la Rambla Nova, on es va retre homenatge a la Germana Maria Magdalena Riera Albiol, monja del monestir de les Clarisses de Reus, persona molt vinculada a la nostra entitat i gran entusiasta de la història dels màrtirs tarragonins Fructuós, Auguri i Eulogi. Durant el dinar també es va fer un reconeixement al president sortint, Joaquim Galià Romaní (fig. 5-8).

21 de gener de 2013: Diada de Sant Fructuós sant Auguri i sant Eulogi. Com cada any l'ACSF es va encarregar d'organitzar a l'amfiteatre de Tarragona la pregària i la lectura de la *Passio Fructuosi*. La celebració va ser presidida pel Sr. Arquebisbe, Dr. Jaume Pujol, el qual, com a successor del bisbe Fructuós, va llegir les actes, juntament amb els membres de l'ACSF, Sra. Neus Pàmies Musté i Sr. Andreu Muñoz Virgili (fig. 9-10). Al vespre, diversos socis i membres de la junta de l'ACSF van assistir a la Missa Pontifical de Sant Fructuós, a la Catedral de Tarragona.

12 de febrer de 2013: Gravació Tarraco Viva. Al Museu Bíblic Tarraconense va tenir lloc una gravació de diverses seqüències amb personatges de la Passió i personal de vestuari i organització de l'ACSF. Des del certamen, aquest any es va voler potenciar més la pàgina web (fig. 11).

10 de març de 2013: Calçotada de l'ACSF. Un grup de seixanta-quatre socis de l'ACSF va participar a una calçotada a Vallclara. Durant el matí es va fer una visita a Montblanc i al migdia es va assistir a la celebració eucarística a l'església de Sant Salvador, on el seu rector Mn. Evarist Gómez ens va fer una gran acollida (fig. 12).

Del 21 al 29 de març de 2013: XVI Mostra Internacional de Cinema Arqueològic de Belgrado. L'audiovisual *In Coemeterio. Reconstrucció d'un funeral cristià del s. V*, va ser seleccionat per ser projectat a la XVI Mostra Internacional de Cinema Arqueològic de Belgrado (Sèrbia).

4 d'abril de 2013: Presentació del llibre *Tarraco, Christiana Civitas*. Publicació de les actes del Curs d'Història i Arqueologia Cristiana de Tàrraco: *Tarraco, Christiana Civitas*, que es va dur a terme al Museu Bíblic Tarraconense d'octubre a desembre de 2010 i va estar organitzat pel propi Museu, l'Institut Superior de Ciències Religioses Sant Fructuós (Facultat de Teologia de Catalunya) i l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica. L'ACSF ha finançat part de la publicació d'aquest projecte. La presentació va tenir lloc a la sala d'actes del Centre Tarraconense (Seminari) (fig. 13).

Fig. 9-10

Fig. 11

Fig. 12

Fig. 13

Fig. 23

Fig. 22

Fig. 21

Fig. 20

5 d'abril de 2013: Assemblea extraordinària. Donades les circumstàncies d'aquest any, en que es tornarà a representar *La Passió de Sant Fructuós* a la Tarraco Arena Plaça, amb motiu de l'acte de les beatificacions que es celebraran el proper mes d'octubre a Tarragona, es va creure convenient la convocatòria d'una assemblea extraordinària per explicar a tots els socis l'estat de la qüestió. L'Assemblea va tenir lloc als locals de la parròquia de Sant Pere i Sant Pau Sescelades a les 21.00 h amb un sopar posterior, pels socis que volguessin (fig. 23).

11 d'abril de 2013: Inici dels assaigs de *La Passió de Sant Fructuós*. Als locals de la parròquia de Sant Pere i Sant Pau Sescelades van començar els assaigs de la representació teatral de *La Passió de Sant Fructuós*. Es realitzaren durant cada setmana fins a la representació, el 12 d'octubre (fig. 21).

18 d'abril de 2013: Gravació en llatí de la *Passio Fructuosi*. Als estudis de gravació de Mitjans de Comunicació de l'Arquebisbat de Tarragona, es va enregistrar la *Passio Fructuosi* en llatí. La gravació servirà per ser utilitzada a l'amfiteatre durant les jornades de Tarraco Viva d'aquest any (fig. 22).

17 i 18 de maig de 2013: Tarraco Viva. En el marc de les XV jornades de reconstrucció històrica *Tarraco Viva*, l'Associació Cultural Sant Fructuós juntament amb l'Ajuntament de Tarragona, el Museu Bíblic Tarraconense (Arquebisbat de Tarragona) i l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica van organitzar el projecte de recerca i difusió *Amphiteatrum, Memoria Martyrum et Ecclesiae. Les intervencions arqueològiques a l'Amfiteatre de Tarragona (2009-2012)*. Aquest projecte va constar de la presentació del llibre (fig. 20), audiovisual i inauguració de l'exposició: *Amphiteatrum, Memoria Martyrum et Ecclesiae*, a l'amfiteatre de Tarragona, d'una sessió docent que es va dur a terme al Caixa Fòrum Tarragona que portava per títol: *Seminari: El conjunt monumental de l'Amfiteatre de Tarragona: un dissabte de recerca i divulgació científica*, i finalment de dues sessions xerrada-representació de la *Passio Fructuosi* a l'amfiteatre de Tarragona. Per primer cop dins el Festival Tarraco Viva, l'ACSF va representar la *Passio* a l'amfiteatre i en llatí (fig. 14-19).

fig. 14-19

Fig. 24

Fig. 25

Fig. 26

29 de juny de 2013: Primer assaig a la Tarraco Arena Plaça. Durant el matí de dissabte, entre les 8.00 h i les 13.00 h va tenir lloc el primer assaig a la Tarraco Arena Plaça. Es va tractar d'un primer contacte amb l'espai sobretot per marcar moviments (fig. 24).

27 de juliol de 2013: Sopar de germanor. Als jardins de la parròquia de Sant Pere i Sant Pau Sescelades es va fer un sopar de germanor obert a tots els socis i sòcies on es va projectar el vídeo de la *Passió Fructuosi* que es va enregistrar el passat mes de maig a l'amfiteatre durant les Jornades de Tarraco Viva.

22 de setembre de 2013: Emissió televisiva dins el programa «Testimonio» de RTVE-1 d'una entrevista a Andreu Muñoz sobre la representació de *La Passió de Sant Fructuós* a la Tarraco Arena Plaça.

28 de setembre de 2013: Segon assaig a la Tarraco Arena Plaça. A menys d'un mes de la representació, durant el matí de dissabte, de 8.00 h a 13.00 h es va dur a terme un segon assaig de la representació en la mateixa TAP.

5 d'octubre de 2013: *XXVI Encuentro Nacional de Cofradías Penitenciales*. Els dies 4, 5 i 6 d'octubre, Tarragona va acollir

el *XXVI Encuentro Nacional de Cofradías Penitenciales*, un congrés organitzat per l'Agrupació d'Associacions de Setmana Santa de Tarragona. L'Agrupació va demanar la col·laboració de l'ACSF per tal d'explicar la Catedral de Tarragona a tots els assistents al congrés. Es va fer a mode de representació teatral de manera que cada actor es dirigia als visitants amb una carta. A la façana de la catedral, Tito Marín, com a Sant Pau, al Claustre, Pablo Muñoz com a Sant Fructuós, John López com Auguri i Josep Romeu com Eulogi, a les escales del presbiteri, Jordi Folch com Berenguer Seniofred de Lluçà i Àlex Muñoz com a Bernat Tort, a la Capella del Santíssim, Rafa Muñoz com Antoni Agustí i a la Capella de Sant Fructuós Paco Tovar com a Vidal i Barraquer. Acompanyant amb torxes, van assistir Andreu Muñoz Virgili i Jesús Arjona. L'acte va cloure amb l'entrada dels armats flanquejant el Sant Crist de la Reial i Venerable Congregació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist (fig. 25).

10, 11 i 12 d'octubre de 2013: Assaigs generals i representació de *La Passió de Sant Fructuós*. La Conferència Episcopal Espanyola va considerar oportú que la representació de *La Passió de Sant Fructuós* quedés emmarcada, oficialment, en els actes de les Beatificacions dels màrtirs del segle XX a Espanya, atès l'alt interès pedagògic que revesteix aquesta dramatització. Així doncs la representació es va dur a terme

Fig. 27-28

Fig. 29-30

a la Tarraco Arena Plaça el dissabte dia 12 d'octubre amb dues sessions, la primera a les 18.30 h i la segona a les 22.00 h, amb un caràcter més oficial ja que van assistir bisbes de tota Espanya i altres autoritats eclesiàstiques i civils, entre elles destaquem el cardenal Angelo Amato, Prefecte de la Congregació per les Causes dels Sants. Prèviament, els dies 10 i 11 es van dur a terme els assaigs generals.

Més de sis mil persones van poder gaudir d'un espectacle únic, amb música en directe per part de la *Schola Cantorum* i orquestra dels Amics de la Catedral, dins una Tarraco Arena Plaça reconvertida en amfiteatre i amb un sorprenent muntatge final de projecció a la cúpula del recinte dels tres màrtirs del segle III, Fructuós, Auguri i Eulogi, glorificats, juntament a les imatges dels 522 màrtirs declarats beats. En aquest moment tot el públic assistent va encendre una candela, un moment sens dubte per recordar (fig. 26).

9 de novembre de 2013. Conferència i visita a la Necròpolis Paleocristiana. L'ACSF a través del seu president Andreu Muñoz, va impartir una conferència a l'església de Santa Clara a unes dues-centes persones de l'arxiprestat Tarragona Centre sobre la Necròpolis Paleocristiana. Seguidament, en grups conduïts pel propi Andreu Muñoz, i pels socis Rafa Muñoz i Pablo Muñoz, es va visitar la Necròpolis i allà mateix,

per cloure la trobada, hi va haver una estona de pregària i la professió final de la fe entonant el Credo (fig. 27-28).

26 de novembre de 2013: Festival Internacional de Cinema Arqueològic de Bidasoa. L'audiovisual *Amphiteatrum, memoria martyrum et ecclesiae*, on l'ACSF juntament amb el Museu Bíblic, l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica i l'Ajuntament de Tarragona va col·laborar, va ser seleccionat per ser projectat al festival.

29 de novembre de 2013: Sopar agraïment i projecció audiovisual. L'ACSF va voler agrair a totes les persones que van participar a la representació de *La Passió de Sant Fructuós* a la Tarraco Arena Plaça, amb un sopar que va tenir lloc al Col·legi La Salle Tarragona. A l'inici es va presentar l'audiovisual de la representació, realitzat per Ana Ibáñez i Miquel Morcillo. Al sopar, ens va acompanyar el Sr. Arquebisbe, Mons. Jaume Pujol Balcells, i hi van assistir 238 persones entre membres de la *Schola Cantorum* i orquestra dels Amics de la Catedral, actors i actrius de la representació, equip tècnic i membres de l'organització (fig. 29-30).

Durant tot l'any 2013. S'han dut a terme diverses reunions periòdiques de la Junta Directiva de l'ACSF, així com diverses tasques d'ordre del nostre local social.

**Memòria
visual
de la
Passió
2013**

La Passió de Sant Fructuós vista pels nostres infants i joves

Autors diversos

**"Va ser xulo quan aixecàvem les
mans mirant la cúpula i tothom
encenia espelmes".**

Jaume Marín Muñoz, 7 anys.

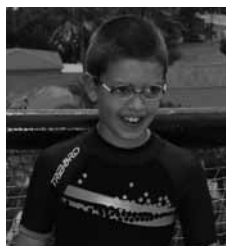
**"M'ho he passat genial
i he conegut molta gent!"**

Ana Nonell Fernández, 9 anys.

**"M'ha agradat molt fer de poble i per
la propera vegada vull fer de vestal".**

Emma Castellví Marín, 8 anys.

**"M'ho vaig passar molt
bé. Gràcies als assaigs, la
representació va sortir molt bé".**

Marc Rius Moreno, 10 anys.

**"Estic content de fer
de nen romà, de gran
m'agradaria fer de soldat".**

Joan Castellví Marín, 6 anys.

**"Ha estat una experiència
increïble perquè la gent
no parava d'aplaudir".**

Lúcia Pena Rodríguez, 9 anys.

"M'ha agradat molt participar a La Passió i actuar en un lloc tant gran".

Maro Borràs González, 10 anys.

"Ha estat una gran experiència, perquè actuar davant tanta gent, és increïble".

Clara Pena Rodríguez, 11 anys.

"Ha estat una bonica experiència, tots units i col·laborant perquè fos inoblidable".

Pablo Jiménez Marco, 11 anys.

"M'ha agradat molt, hem fet un gran treball ple de carinyo".

Irene Jiménez Marco, 11 anys.

"Fer la representació ha sigut molt xulo i molt divertit".

Laura Herrera Brulles, 12 anys.

"Em vaig emocionar quan cristians de tot el món, m'abraçaven, em donaven les gràcies i em beneïen".

David Marín Muñoz, 12 anys.

El que més m'ha agradat ha estat conèixer gent i col·laborar amb tots ells.

Marta Blanco Castan, 13 anys.

"Em va agradar participar-hi, va ser una experiència inolvidable".

Laura Carreto Martín, 13 anys.

"Va ser una experiència molt bonica i divertida. Em va agradar molt".

Anna Gracia Colmenarejo, 13 anys.

"M'ha agradat tant que la propera vegada vull ser soldat".

Jaime Nonell Fernández, 15 anys.

"Després de totes les representacions viscudes, crec que ha estat una de les més emocionants!".

Gisela Pallejà Padró, 20 anys.

"Ha sigut un repte i un goig mostrar el patrimoni tarragoní a la resta del món".

Maria Herrera Brulles, 21 anys.

"Una gran experiència fer conèixer la Passió a gent de tota Espanya".

Andreu Muñoz Virgili, 19 anys.

"Ha sigut una experiència molt gratificant".

Esther Herrera Brulles, 18 anys.

"Veure que l'agraïment de tot aquell públic es transforma en una gran ovació final... és impossible de descriure amb paraules".

Xavier Castan Mur, 23 anys.

"Interpretar el paper en el cor de verges ha estat una experiència màgica. M'he sentit molt a gust per les companyes, la teatralització, l'espai i pel moment històric en que està centrada l'obra".

Èlia Figuera Pàmies, 17 anys.

"Una experiència inoblidable, semblava que estigués al segle III dC".

Pau Sanchis Rota, 16 anys.

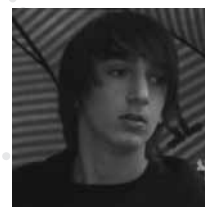
"Ha estat sorprenent, no imaginava una infraestructura tant gran i ben coordinada. He estat com a casa".

Oscar Blanco Castan, 16 anys.

"Molt content d'haver viscut un moment tan especial per a Tarragona i per a l'Associació".

Pau Muñoz Virgili, 16 anys.

"Va estar molt bé compartir moments de tota mena amb un bon amic".

Pau Rius Moreno, 16 anys.

La Passió de Sant Fructuós a les Beatificacions de l'Any de la Fe: ressó i missatges a internet

Pilar Domènech Jordà

Col·laboradora del Museu Biblic Tarraconense

Navegant per Internet ens adonem de l'impacte mediàtic que qualsevol esdeveniment pot arribat a tenir. Així he pogut constatar que *La Passió de Sant Fructuós* que es va representar a la Tàrraco Arena Plaça amb motiu de les beatificacions dels nostres màrtirs en la fe, ha tingut un ressó molt important a tot l'Estat. Són centenars les notícies que anuncien la representació i de tots els mitjans de comunicació. Amb tot aquí presento les que aporten un missatge singular.

“La Passió de Sant Fructuós projecta els màrtirs del segle XX: El fum de la foguera del sacrifici dels protomàrtirs d'Hispania enlairà els rostres dels beats fins a projectar-los a la cúpula de la Tarraco Arena Plaça, mentre milers d'espelmes, enceses entre el públic, van fer que Tarragona, de bell nou, s'il·luminés de les seves resplendors.”

www.radioestel.com

“500 persones segons la Guàrdia Urbana, mil segons els organitzadors, s'han manifestat la tarda d'aquest dissabte pels carrers de Tarragona contra les beatificacions de diumenge sota el lema: “Contra el feixisme i l'Església colpista”, convocades per l'esquerra independentista i anticapitalista.

La manifestació s'ha iniciat a l'Estàtua dels Despullats i ha finalitzat a la Plaça Ponent, ja que els Mossos han impedit que arribessin fins la TAP, com estava previst i on es representava la Passió de Sant Fructuós, dins dels actes previs a la beatificació, per evitar possibles enfrontaments.”

www.tottarragona.cat

“Els actes de les beatificacions arrenquen aquest dissabte al vespre tot i que ja s'ha pogut gaudir en els darrers dies d'un ampli programa d'exposicions, activitats i conferències que ha organitzat l'Arxidiòcesi de Tarragona. A les 19:00 hores d'aquest dissabte es celebraran, a la Catedral de Tarragona, la litúrgia de les Solemnes Vigílies, i a les 18:30 hores i a les 22:00 hores, es representarà a la Tarraco Arena Plaça, la Passió de Sant Fructuós i dels màrtirs del segle XX, de l'autor Andreu Muñoz.”

www.tarragonaradio.cat

“(…) A més de la interpretació merament religiosa, Tarragona en pot fer una altra de cultural i turística. La diòcesi tarragonina fa mesos que prepara una sèrie d'activitats a fi de recepcionar els pelegrins (uns 50.000, es calcula). A tall

d'exemple, el divendres dia 11 i l'endemà, dissabte, l'Auditori Tarraco Arena Plaça acollirà tres representacions de la Passió de Sant Fructuós, sota la responsabilitat de l'Associació Cultural de Sant Fructuós."

www.diaridegirona.cat

"Tarragona ha enlluernat el món, a milers de persones vingudes de quatre continents que han seguit un espectacular i emocionant relat visual i musical de la Passió de Sant Fructuós. Ha estat la primera representació, la d'aquesta tarda, que ha reunit unes 3.000 persones, que s'ha superat a sí mateixa i ha deixat sorpresa l'audiència, que a més del propi relat ha vist com el joc escenogràfic preparat i la pròpia participació final del públic donaven un aire encara més emotiu a la història. L'escena final de la tragèdia ha estat acompanyada de l'encesa col·lectiva d'espelmes per part del públic, i l'efecte visual ha estat poderós. Pelegrins i pelegrines vinguts d'Estats Units, de Mèxic, de Brasil, de Puerto Rico, del Camerún o de Haití s'han reunit a les grades, com les representants de les Siervas de María, monges vestides amb l'hàbit i escampades per tota la graderia. S'allotgen a Barcelona, on hi van arribar dimecres procedents de Madrid.

Quatre monges de les Siervas de María, Aurèlia, Daría, Agustina i Aurora, seran diumenge beatificades a Tarragona."
www.tarragona21.com

"La convocatòria va arrencar mitja hora més tard del previst des de la Rambla de Tarragona i va acabar a la plaça Ponent, on l'actor tarragoní Oriol Grau va llegir un manifest que carregava contra l'Església i la seva "falsa solidaritat en temps de crisi". Després els assistents van fer una *performance* ajaient-se a terra en homenatge a les víctimes de la repressió franquista. En un primer moment, els manifestants volien cloure la marxa davant la Tarraco Arena, però se'ls va denegar l'autorització perquè a l'antiga plaça de braus en aquell moment es concentraven molts pelegrins que assistien a la representació de *La Passió de Sant Fructuós*. Aquesta coincidència justificaria l'exagerat desplegament policial que fins i tot un cop acabada i dissolta la manifestació impedia el pas de vianants cap als carrers Sevilla i Mallorca."

www.elpuntavui.cat

“El director de las representaciones, Andreu Muñoz, subrayó a los periodistas la importancia de contar de forma probada "documentalmente y arqueológicamente" este martirio datado en el siglo III. Por eso se quiere aprovechar el evento para hacer a la gente que venga una presentación catequética del testimonio de los primeros cristianos".

www.primeroscristianos.com

“La Asociación Cultural San Fructuoso lleva representando la Pasión desde el año 1990. En esta ocasión, y por motivos de aforo, no se representará en el Anfiteatro Romano, sino en la antigua Plaza de Toros de Tarragona, con la colaboración de la *Schola Cantorum* y la Orquesta de los Amigos de la Catedral compuesta por más de 150 componentes. Un espectáculo que ayudará a comprender mejor las raíces cristianas de la Iglesia y que como explica Andreu Muñoz «pretende conectar la Iglesia primitiva con la Iglesia del presente». La obra contiene un excelente repertorio musical diseñado por monseñor Miquel Barbarà, con piezas musicales creadas ex professo para la representación. «La música, una escenografía austera y la reconstrucción histórica de vestuarios y elementos escénicos confieren a la representación credibilidad y belleza», explica Andreu Muñoz”.

www.infocatolica.com

“La representación de La Pasión de San Fructuoso, y las exposiciones organizadas por Ayuda a la Iglesia Necesitadas o Manos Unidas, mostraban la necesidad de salir de uno mismo y entregarse sin reservas, como indicó el Papa Francisco en el "www.news.va/es/news/cuando-se-ama-se-ama-hasta-el-extremo-el-papa-sobr" mensaje dirigido a asistentes y celebrantes de la Beatificación.”

www.archisevilla.org

“La magnífica representación de La Pasión de San Fructuoso, con la duración de una hora y media, ha mantenido - casi sin pestañear - a un numeroso auditorio. Hemos podido experimentar, atravesando por unos instantes los siglos, como la pasión por Jesús, nuestro salvador, es más fuerte que las amenazas, el miedo, las torturas y la muerte. Así lo vivieron nuestros hermanos Fructuoso, así lo han vivido los más de 500 mártires, a los que recordamos e invocamos entre estas piedras bimilenarias, en las vísperas de beatificación. Esta representación teatral, como si se tratase de un auto sacramental, reconstruye con total fidelidad, un documento histórico: la *Passio Fructuosi*. Sometido al rigor de la crítica histórica, los expertos coinciden en señalar la veracidad y sobriedad de la narración. Se trata de un documento de autoría anónima, que sustancialmente debió redactarse entre la segunda mitad del s. III e inicios del s. IV, por tanto contemporáneo de los hechos. Ojo al dato, porque nos

encontramos ante el documento literario martirial más antiguo de la Península Ibérica.”

www.paulesmadrid.org

“Y, hoy, están vivos y nos acompañan desde el cielo, como mostró el espectacular montaje con el que concluyó la representación de La Pasión de San Fructuoso, en el Tarraco Arena Plaza, la víspera de la beatificación: los rostros de una muchedumbre de fieles mártires proyectados en la bóveda del techo, rodeados de estrellas, acompañándonos desde el cielo... No estamos solos: Dios es un Dios de vivos, y no de muertos. Los mártires no pueden quedar reducidos, de ningún modo, a una reliquia del pasado.”

www.alfayomega.es

“Aurelio y Félix, dos soldados cristianos al servicio del gobernador Emiliano, proponen a Fructuoso, Augurio y Eulogio huir de Tarraco, conocedores de las intenciones de la autoridad romana. En una casa a las afueras de la ciudad la atemorizada comunidad cristiana se reúne con Fructuoso, que en el transcurso de la misa manifiesta querer afrontar con los dos diáconos la situación, incluido el sacrificio de la propia vida si hiciera falta. Mientras preparan distintas cartas dirigidas a los obispos hispanos, los tres eclesiásticos son detenidos y llevados a prisión, por orden del gobernador. En un juicio rápido e inflexible, el obispo y los diáconos

son condenados a morir quemados vivos en el anfiteatro.

Durante el encarcelamiento de siete días, Fructuoso bautiza, en presencia de la comunidad cristiana, a un catecúmeno, de nombre Rogaciano, también arrestado. Finalmente, los mártires son conducidos al anfiteatro, donde serán inmolados por las llamas, en medio del dolor de la comunidad cristiana y la de muchos paganos que también lamentan este destino. Coronados y revestidos con la dignidad de la santidad, Fructuoso, Augurio y Eulogio se convierten en un ejemplo de fidelidad al Evangelio seguido por los 522 mártires del siglo XX.”

www.radioestel.com

“El sábado 12 de octubre se celebrarán unas Vísperas Solemnes en la Catedral de Tarragona, y entre el viernes y el sábado tendrán lugar en el auditorio Tarraco Arena Plaza tres representaciones de la Pasión de San Fructuoso, a cargo del grupo de la Asociación Cultural de San Fructuoso. La 2 de TVE será la encargada de dar la señal institucional.”

www.presspeople.com, www.abc.es

“A continuación ha agradecido el trabajo de todos cuantos han hecho posible las representaciones de la “Pasión de San Fructuoso”, el sábado 12 en la Tarraco Arena, y se ha referido a la “Passio” como una representación muy bella, una historia emotiva, “uno de esos grandes tesoros que tenemos en la Iglesia y que no son suficientemente conocido.”

www.zenit.org

“De los cristianos primitivos, a la Iglesia actual: La tradición martirial del cristianismo se remonta a los años del Imperio romano. De esta época data la Pasión de San Fructuoso, que, según recogen las Actas de los mártires, sucedió en Tarraco, en el año 259. El próximo 12 de octubre, la Tarraco Arena Plana acogerá la representación de La Pasión de San Fructuoso, dirigida por Andreu Muñoz Melgar, que transcribe en lenguaje teatral este episodio, y que servirá como preparación espiritual de la ceremonia del domingo 13 de octubre.”

www.hispaniamartyr.com

“La Nueva España fue invitada al ensayo general de la obra, durante la noche del pasado viernes, en la Tarraco Arena Plaza, antiguo coso taurino remodelado como recinto de espectáculos. “La Pasión de San Fructuoso”, dirigida por Andreu Muñoz Melgar, también arqueólogo y director del Museo Bíblico Tarraconense, nació en 1990 y se representa habitualmente en el anfiteatro romano, lugar en el que acaeció la muerte en la hoguera de Fructuoso y sus dos colaboradores, y cuya exploración arqueológica ha revelado datos sobre la antigüedad de la ciudad y las primeras comunidades cristianas.”

www.lne.es

“Por su parte, el Arzobispo de Tarragona, Mons. Jaume Pujol, dijo que durante los días previos se realizarán eventos en toda la ciudad. El 12 de octubre se representará la “Passio Fructuosi”, que es la representación de la muerte de San Fructuoso, uno de los mártires más importantes de esa ciudad.”

www.aciprensa.com

“Particularmente significativa y una buena experiencia de preparación a la Beatificación fue la representación de La Pasión de San Fructuoso, el sábado 12 en la Tarraco Arena. Una historia muy emotiva. La puesta en escena corrió a cargo de la Asociación Cultural San Fructuoso y la obra nos narró el proceso martirial del obispo Fructuoso y sus diáconos Augurio y Eulogio, protomártires hispánicos, quemados vivos en el anfiteatro de Tarragona el 21 de enero de 259, bajo la persecución de los emperadores Valeriano y Galieno.”

www.trinitarios.net

“A media tarde del día 12, todos se encuentran en Tarraco Arena Plaza para presenciar la obra teatral, “La Pasión de San Fructuoso”. La Passio de estos protomártires hispanos es el documento literario martirial más antiguo de toda la Península Ibérica. Narra el proceso martirial del obispo Fructuoso de Tarragona y sus diáconos Augurio y Eulogio, ejecutados en la hoguera, en el anfiteatro de la ciudad el año 259 d.C. La música, de una belleza magistral, es interpretada por la Schola Cantorum y Orquesta de los Amigos de la Catedral. La interpretación de los personajes es magnífica, y ambos nos hacen sentir y emocionarnos durante la puesta en escena. Al final de la obra, aparecen en la bóveda los rostros de todos

los mártires que van a ser beatificados al día siguiente. Allí aparecen nuestras tres hermanas. Un gesto conmovedor.”

www.amigoscatolicos.org

“De ahí, los prelados y los fieles se dirigieron a la Plaza de Toros para contemplar «La Pasión de San Fructuoso», una representación del martirio que sufrió el que fuera obispo de la ciudad y sus diáconos, quemados vivos en el anfiteatro de Tarragona en el año 259.”

www.larazon.es

“Además de la ceremonia, la diócesis ha organizado diversos actos para los peregrinos, entre los que destaca la espectacular representación de “La Pasión de San Fructuoso”, en la Tarraco Arena Plaza, los días 11 y 12 de octubre.”

www.cope.es, www.telecinco.es, www.lavozlibre.com, www.icndiario.com

“La Tarraco Arena Plaza (TAP) se convirtió, el sábado 12 de octubre, en el Anfiteatro romano de Tarragona, el lugar de martirio de los primeros cristianos de la Península Ibérica. En total, más de cinco mil personas asistieron a las dos representaciones, de las 18.30 h. y 22.00 h. La última representación contó con la presencia de los obispos y autoridades asistentes a la Beatificación de los Mártires de la persecución religiosa del S. XX en España que se celebró en la capital catalana al día siguiente. La Asociación Cultural San Fructuoso representó de nuevo La Pasión de San Fructuoso pero esta vez en un escenario muy diferente del lugar donde se produjo el martirio del obispo Fructuoso y sus diáconos Augurio y Eulogio y desde donde se representa desde hace más de veinte años la Passio. La combinación de la recreación histórica, la belleza coreográfica y la música en directo rodeó de magia a los miles de espectadores que se transportaron en el tiempo hasta llegar al siglo III. Todo precedido por una brillante presentación a cargo del director, Andreu Muñoz, quien quiso dedicar la representación nocturna al Arzobispo diocesano, Mons. Jaume Pujol, sucesor del obispo Fructuoso”.

ortodoxia-digital.blogspot.com

“22.00: spettacolo teatrale sulla Passione di San Fruttuoso (Tarraco Arena) (Nota dell'Editore: San Fruttuoso era un Vescovo Martirizzato insieme ad Augurius ed Eulogius a Tarragona, Spagna, nel 259. Fruttuoso era il Vescovo di Tarragona ed Augurius ed Eulogius erano Diaconi. Arrestati dal Governatore romano Emiliano, sono stati bruciati sul rogo nell'arena locale.) È richiesta una quota di iscrizione di 5 euro.”

www.scalanews.com

Els bisbes Fructuós i Manuel Borràs: Alfa i omega de la flama martirial tarraconense

Francesc Roig Queralt

President del Centre d'Estudis Canongins Ponç de Castellví

L'exemplaritat d'una vida es valora sovint per la idoneïtat de la mort. I en el cas que avui ens ocupa trobem ratificada aquesta evidència de valor exemplar per la fermesa de mantenir dempeus la creença i la identitat dels valors cristians. Dos bisbes exemplars, Fructuós i Borràs, que lliuraren la seva vida com a llum fulgent per a tots els qui encara es movien en les tenebres de la fe. Una mostra repetida de la mort de Crist per redimir la humanitat, com en tantes i tantes altres ocasions han testimoniat destacades personalitats de la història, anticipant amb la seva sang el desconcert dels seus botxins.

L'Església tarraconense té el gran mèrit d'haver pogut salvar les actes martirials d'aquests dos grans referents de la fe històrica a les nostres latituds. Fructuós, un divendres de ple hivern, el 21 de gener de l'any 259, sobre l'arena de l'amfiteatre de Tàrraco, i Manuel Borràs, a quarts de tres de la tarda d'un calorós 12 d'agost de 1936, als primers revolts del Coll de Lilla, al municipi de Montblanc. Les similituds martirials no són

idèntiques pel que fa a l'aspecte formal de la seva mort, però sí exemplars pel testimoni impactant del seu valor. La serenor de Fructuós, acompanyat pels diaques Auguri i Eulogi, camí de l'amfiteatre, ens ofereix novament la rememoració del calvari quan Jesús, també amb mirada comprensiva exhortava als qui el seguien de ser conseqüents amb el que pensaven. A Fructuós li arribà la mort directament en viu sobre la llenya encesa de la persecució i la venjança dels qui encara creuen que amb la força i el poder n'hi ha prou per doblegar el curs de la història. Les seves cendres han estat llavor escampada pel vent, pol·len diví, que ha fet fructificar l'esperança dels vençuts. Amb Manuel Borràs, l'ascens al seu calvari, fou sobre una caixa destartada de camió i transitant amb lentitud de migdia pels primers contraforts del Coll de Lilla fins a l'indret on els trets aturaren la seva beatitud, al peu d'una olivera. Després vingué el foc martirial i la benedicció dels seus botxins.

Dues morts que han fet brollar moltes vides, com pluja fina que amara els camps i fa créixer la immensitat dels sembrats. De la flama encesa, a l'altar de l'amor, en saltaren guspires de compasió, esbarzer incandescent que segueix alimentant, després de tants segles i anys, el límit profètic d'un nou Crist de foc a la mitra tarraconense.

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3

Fig. 4

Fig. 1 El beat Manuel Borràs.

Fig. 2 Monument memorial al terme de Lilla en el lloc exacte del seu martiri.

Fig. 3 Monument al beat Manuel Borràs al Cementiri de Lilla.

Fig. 4 Arqueta amb les relíquies dels beats Manuel Borràs i companys a la cripta de la Capella de Sant Fructuós a la Catedral de Tarragona.

L'Amfiteatre: eix de la Fe, la història i la tradició

Carles Baches Pla

President de Gogistes Tarragonins i soci de l'ACSF

Sens dubte, si tenim un espai romà emblemàtic a la ciutat és l'amfiteatre. Al llarg dels segles la seva arena ha estat seu de molta història i diferents temples cristians l'han ocupat. Ha estat lloc d'espectacle, lluita, martiri, culte, presidi.... Un indret únic per recordar en l'Any de la Fe.

En ocasió de la celebració de la presentació del nou equipament dels Armats de la Congregació de La Sang de Tarragona, es va editar una recordança que pretén incloure tot aquest sentit de fe, història i tradició en les diferents imatges escollides.

D'aquestes, el Sant Crist de La Sang, per ser la imatge titular de la Congregació. Durant diferents períodes, aquesta imatge va estar resguardada en aquest espai, que estava a càrrec del Pares Trinitaris, i era traslladada cada Setmana Santa per les celebracions pròpies a la plaça del Rei. Queda, encara, en el nostre record la pregària feta a l'Amfiteatre el 18 d'octubre de 1992 en commemorar els 400 anys de la Casa de la Sang. Una altra imatge és la dels sants màrtirs Fructuós, Auguri i Eulogi, tenint en compte el seu martiri, l'any 259, en aquesta arena, que ens recorda la *Passio Fructuosi*. Els nostres màrtirs del segle III s'entronquen amb els nous màrtirs del segle XX, en l'any de la cerimònia de les beatificacions de l'Any de la Fe, celebrada a Tarragona el 13 d'octubre.

I finalment, en el fons de l'Amfiteatre, la imatge dels Armats, hereus de la guàrdia pretoriana d'honor del segle I i ara escorta d'honor del Sant Crist en un dia molt important per a la seva història.

La Necròpolis paleocristiana de Tarragona a través de les postals (II)

Josep Maria Brull i Alabart

Expert en postal antiga tarragonina

Les instantànies d'aquesta sèrie de postals, foren captades per l'excel·lent fotògraf austríac Adolf Zerkowitz Schlesinger, establert a Barcelona el 1914. Són sens dubte d'una nitidesa i qualitat artística excepcional, i evidentment és una de les millors sèries de les editades sobre paper fotogràfic, amb imatges que, avui, constitueixen un dels documents gràfics més importants del Patrimoni cultural de la nostra ciutat.

La fitxa tècnica de la sèrie és:

EDITOR — ADOLF ZERKOWITZ

FOTÒGRAF — Adolf Zerkowitz Schlesinger

LABORATORI FOTOGRÀFIC — Adolf Zerkowitz Schlesinger, amb tallers al carrer Corribia 2, Barcelona

IMPRESSOR — No hi consta

PROCEDIMENT D'IMPRESSIÓ — Fotogràfic al gelatinobromur de plata impressionat en blanc i negre, del tipus brillant, amb la imatge emmarcada en blanc i la llegenda en negatiu

ANVERS — II - Núm. Llegenda. (en català) i la signatura Zerkowitz

REVERS — r/1 Necròpolis cristiano-romana de Tarragona

Llegenda (en castellà, francès, anglès i alemany)

r/2 Talleres A. ZERKOWITZ, Fotógrafo - Corribia, 2 - Barcelona

MIDES — 9 x 14 cm

DATA D'EDICIÓ — 1932

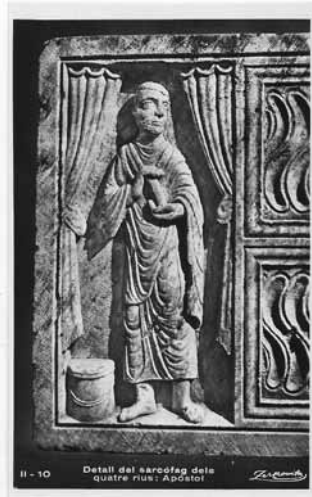
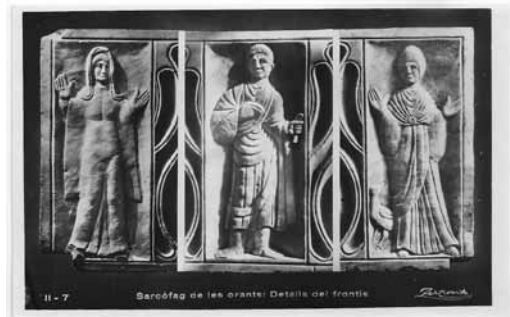
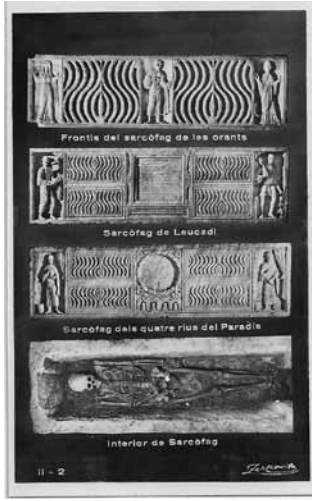
TEXT LITERAL QUE ACOMPANYA LA POSTAL

- II-1 - Sarcòfag de Semprònia - Sarcòfag dels lleons - Sarcòfag del mestre - Tapa de sarcòfag amb monstres marins - Tapa de Sarcòfag
- II-2 - Frontis del sarcòfag de les orants - Sarcòfag de Leucadi - Sarcòfag dels quatre rius del Paradís - Interior de Sarcòfag
- II-3 - Sarcòfag dels lleons: Retrat de matrona
- II-4 - Detall del sarcòfag dels lleons
- II-5 - Sarcòfag del mestre: Detall central
- II-6 - Sarcòfag del mestre: Detalls laterals
- II-7 - Sarcòfag de les orants: Detalls del frontis
- II-8 - Detall del sarcòfag de Leucadi: Sacrifici d'Abraam
- II-9 - Detall del sarcòfag de Leucadi: St. Pere reb la Llei Evangèlica
- II-10 - Detall del sarcòfag dels quatre rius: Apòstol

Existeix també una reedició amb l'anvers idèntic, i el revers només amb la divisió central, amb el text:

[Talleres A. ZERKOWITZ, Fotógrafo Barcelona].

Aquestes sèries de l'editor Adolf Zerkowitz, es van comercialitzar en una carpeta d'acordió, on a la portada hi constava imprès el text: [NECRÒPOLI CRISTIANO-ROMANA DE TARRAGONA], amb el dibuix d'una figura del sarcòfag de les orants. A la tapa posterior, hi posava: [POSTALS EN BROMUR, SEGONA SÈRIE, EDICIONS Zerkowitz, FOTÒGRAF - BARCELONA].

Beneficiaris i *Passio Fructuosi*. Aproximació a la figura i funcions dels “*Beneficarii* *Consulares*”

Rafael Muñoz Melgar

Historiador i soci de l'ACSF

1.- Els beneficiaris i la seva adscripció militar

El beneficiari era un soldat (*miles*), procedent habitualment de les diferents legions del territori en què servia i amb funcions específiques distintes dels altres legionaris. S'ha de tenir present que la paraula *miles* designava de manera genèrica a qualsevol militar per sota del rang de centurió.

En el cas de Tàrraco, cal suposar que la majoria d'aquests soldats procedirien de l'estructura de la Legio VII (Pia) Felix, de guarnició a Lleó. Tanmateix, l'estructura de l'exèrcit romà, especialment el de l'època imperial, és més complexa del que pot semblar a primera vista. Una classificació dels seus membres que només tingués en compte la graduació ens podria portar a engany.

Juan José Palao, estudiós d'aquesta legió, estableix una classificació basada en la realitzada per Breeze i Le Bohec (vegeu quadre inferior) que combina el sou rebut, la realització o exempció de tasques i el prestigi del lloc ocupat pel *miles*.

GRUPO		MUNERA	SEGUN SUELDO
Immunes	*Munifices	→ obligados	→ simplares
	*Immunes	→ exentos	→ simplares
	*Principales	→ exentos	→ sesquiplicarii duplicarii triplicarii

A partir d'aquí es poden distingir dos grans grups de soldats: els *munifices* que estaven obligats a realitzar determinades tasques (*munera*) i cobraven el sou simple i els *immunes*, caracteritzats per l'exempció de les *munera*. Aquest grup estava subdividit en dos subgrups en funció del prestigi i del sou rebut. El més baix era el dels *immunes* pròpiament dits que cobraven el mateix que els *munifices*. Per damunt d'ells es trobaven els denominats *principales*, també exempts de *munera* i que, a més, tenien un sou superior que podia arribar fins al triple del dels *immunes*. Els beneficiaris procedirien d'aquest últim esglaó.

R. Cebrián, seguint la idea d'altres autors, sosté que la institució dels *beneficarii* neix amb l'exèrcit permanent, ja en època imperial i que, efectivament, procedien dels *principales*, cobraven paga doble i desenvolupaven funcions burocràtiques. Creu l'autora que el càrrec l'obtindrien alguns d'aquests soldats al final de la seva carrera militar, amb poques probabilitats d'ascendir al centuriat.

Aquests soldats apareixen en fonts literàries i papirològiques, però la major part d'ells els coneixem per les fonts *epigràfiques*. En els darrers anys s'han recollit més de 1.300 referències d'aquests soldats.

Andreu Muñoz, a la seva tesi doctoral, recull que a la ciutat de Tàrraco s'han documentat tretze inscripcions, algunes d'elles funeràries, referides a beneficiaris.

Tanmateix, i malgrat l'abundant bibliografia, no és possible treure conclusions sobre les tasques específiques que realitzarien aquests beneficiaris.

Els beneficiaris –com s'ha vist sotsoficials i *principales* de l'exèrcit romà- tot i no tenir atribucions específicament assignades es caracteritzaren per ocupar-se del manteniment de l'ordre, la justícia, la seguretat i la gestió financera en les ciutats on estaven destacats, sempre en col·laboració amb les autoritats locals. Així doncs les seves funcions es distingien netament de les de la resta de la població militar i de fet tot i que podien anar uniformats o no, segons la funció assignada, posseïen els seus propis símbols, com es pot apreciar en alguns elements com aquesta fíbula en bronze d'un beneficiari consular.

César Carreras destaca que molts d'aquests beneficiaris feien una funció inspectora en el control administratiu dels subministraments per evitar frauds. Altres beneficiaris desenvolupaven tasques burocràtiques en l'*officium* del governador provincial, però també es trobaven, sovint, en els principals centres de comunicació amb responsabilitats molt àmplies, però vinculades, exercint com a oficials de policia, obtenint informació, supervisant el tràfic i mercats i recaptant impostos.

2.- Els beneficiaris i la funció policial a les províncies de l'Imperi romà

No es pot parlar pròpiament d'un cos policial, tal com avui l'entendem, fins època moderna. Probablement, la primera concepció com a tal cos podria ser la creació de la *Santa Hermandad* a Castella al 1476, però és evident que des dels temps més antics tots els pobles han disposat de persones encarregades de fer complir les normes i lleis que regulaven la més elemental convivència.

L'antiga Roma no va disposar mai, ni a la República ni en època imperial, d'un cos específicament policial però, atès que el Dret romà recollia un important nombre de delictes i il·lícits, les activitats que entendríem com a policials poden relacionar-se amb magistrats, funcionaris o grups diversos, incloent-hi els diversos cossos i agents de l'imperi tardà, com assenyala Vanessa Ponte. També és especialment a l'imperi quan, per regular i protegir les vies de comunicació terrestres, es destaquen als principals encreuaments guarnicions militars amb funcions policials addicionals.

En aquest sentit la figura dels beneficiaris cobra especial importància ja que mentre a la ciutat de Roma les tasques policials depenien del Prefecte urbà, a les províncies formava part de l'*officium* del governador exercir les funcions de policia mitjançant els seus subordinats, entre els que figurarien els *beneficarii consulares*, dels qui parlaré a continuació.

Resulta interessant un testimoni papirològic a Egipte de l'actuació de beneficiaris com a investigadors de crims en el districte que Carreras anota en la seva obra. A part dels beneficiaris consulars, els més nombrosos en relació amb la resta de classes de beneficiaris, trobem també *beneficarii legati, legionis, procuratoris i tribuni*.

En el nostre cas s'ha de dir que en la *Citerior* es concentren els consulars, mentre que a la resta d'Hispania ho fan els no consulars, *beneficarii legati*, depenents probablement del *legatus de la Legio VII (Pia) Gemina Felix*. Aquests beneficiaris no consulars exercirien també en els seus territoris algunes funcions policials, no necessàriament relacionades amb il·lícits penals.

3.- Els beneficiaris consulars

Els beneficiaris consulars, com el seu nom indica, van ser legionaris destacats al servei d'un *legatus Augusti propraetore*. Per tant a Hispania, en nombre d'uns 30 segons diversos autors, es concentraren a Tarraco, capital de l'única província governada per un llegat de rang consular. J. Gómez-Pantoja en un article publicat sobre aquests beneficiaris diu que estaven al servei del governador provincial, formant part del seu *officium*.

L'*officium* és un terme polític-jurídic que fa referència al conjunt de persones adscrites al *praeses*, necessàries per a desenvolupar la seva funció. Entre aquestes persones tenen especial importància els beneficiaris consulars, ja que aquests eren promocionats i ascendits al rang per l'impuls dels propis governadors i continuaven a l'*officium* sota el comandament dels governadors successius. Aquesta circumstància els convertia en peces fonamentals en l'estabilitat de l'administració d'una província. Cebrián situa la cronologia per a aquests beneficiaris entre el 158-159 dC. i la meitat del s. III dC.

4.- La figura dels beneficiaris a la *Passio Fructuosi*

La "*Passio Fructuosi*" ha d'entendre's com un document literari cristià, de caràcter litúrgic, en què es fon el testimoniatge d'aquells que van presenciar en directe el procés martirial, possiblement la consulta de les actes públiques del procés civil, més l'addició pietosa d'uns fets sobrenaturals, els *solita magnalia Dei*, característics de la literatura martirial. El llegat de la *Passio* va ser conservat i transmès en còdexs, alguns dels quals han arribat fins als nostres temps.

El document conté diverses referències als beneficiaris consulars al servei de l'*officium* del governador de Tarraco. Inclús sabem el nom de sis d'aquests soldats. La primera d'aquestes referències és el següent paràgraf:

"Fructuós reposava a la seva cambra, quan els soldats beneficiaris Aureli, Festuci, Eli, Pol·lenci, Donat i Màxim es van presentar a casa seva. En sentir-ne els passos s'aixecà de

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3

seguida i va sortir a fora amb sandàlies mateix a trobar-los. Els soldats li digueren: “Vine, que el governador et reclama amb els teus diaques”. Fructuós els respongué: “Anem, però permeteu que em calci”. Els soldats li contestaren: “Calça’t, si així et plau”. Tan bon punt arribaren, foren tancats a la presó”.

Aquesta precisió a l'hora de deixar constància del nom dels sis membres del piquet es complementa quan esmenta que es tractava de “soldats”, és a dir membres de l'exèrcit romà, amb una funció o categoria afegida (“beneficiaris”). La frase: “Vine, que el governador et reclama amb els teus diaques”, deixa clara l'adscripció funcional del piquet, al servei del

propi governador de Tarraco. D'aquest paràgraf és fàcilment deduïble que les funcions que desenvolupaven, al menys en aquest episodi (arrest de sospitosos, conducció i tancament a la presó), eren d'índole policial. Una de les frases finals de les actes “...en presència dels soldats beneficiaris —el nom dels quals abans hem esmentat— que vigilaven encara que només fos per raó del seu ofici”, acaba de corroborar aquesta funció policial, d'altra banda no infreqüent ja que, com anota Muñoz en la seva tesi doctoral, els beneficiaris també podien estar a càrrec de la direcció de les presons.

Figura 1. Inscripció d'un beneficiari del governador de la Província anomenat *Gaius Mannius Secundus*, natural de Pollentia (Alcudia, Mallorca).

Figura 2. Beneficiari amb estendard corporatiu (imatge de *La Passió de Sant Fructuós*).

Figura 3. Beneficiaris a la presó amb els màrtirs de Tarragona (imatge de *La Passió de Sant Fructuós*).

PALAO VICENTE, J.J., «*Legio VII Gemina (Pia) Felix. Estudio de una legión romana*», Ediciones Universidad Salamanca 2006.

CEBRIÁN FERNÁNDEZ, R., «Un beneficiarius consularis documentado en Saetabi», *dialnet.unirioja.es* "Saguntum: Papeles del Laboratorio de Arqueología de Valencia, dialnet.unirioja.es" n° 28, 1995, 275-278.

MUÑOZ MELGAR, A., *Sant Fructuós de Tarragona. Aspectes històrics i arqueològics del seu culte, de l'antiguitat a l'actualitat*, tesi doctoral: 2013 (www.tdx.cat), 64.

CARRERAS MONFORT, C., «Los beneficiarii y la red de aprovisionamiento Militar de Britannia e Hispania», *Gerión*, n° 15, 1997, Servicio de publicaciones, Universidad Complutense, Madrid 1997, 151-176.

PONTE, V., *Régimen jurídico de las vías públicas en derecho romano*, Universidad de Córdoba 2007.

CARRERAS, *op. cit.*, 59.

GÓMEZ-PANTOJA, J., «De beneficiarii consularis», *Actas del VIII Congreso Español de Estudios Clásicos (Madrid 23-28 de septiembre de 1991)* Madrid 1994, vol. III, 183-194.

MUÑOZ, *op. cit.*, 64.

Traducció realitzada per J. Claver, J.M. Gavalda, J. Martí, L.I. M. Moncunill, A. Muñoz, A. Puig i R. Serra, a Gavalda *et al.*, *Les Actes del martiri de sant Fructuós, bisbe de Tarragona, i dels seus diaques sant Auguri i sant Eulogi. Context històric, teologia i espiritualitat*, ed. Insaf i Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Barcelona 2009.

MUÑOZ, *op. cit.*, 64.

Llistat de socis

1	21-01-2000	Muñoz Melgar, Andreu
2	21-01-2000	González Ramos, Andrés
3	21-01-2000	Blanco Calvo, Jesús
4	21-01-2000	Marín Maestro, Vicente
5	21-01-2000	Pallejà Blay, Marcel
6	21-01-2000	González Ramos, M ^a Carmen
7	21-01-2000	Magí Ferré, Joan
8	21-01-2000	Teixell Navarro, Imma
11	21-01-2000	Aranda Blay, Lluís
12	25-03-2000	Parròquia de Sant Pere i Sant Pau
13	25-03-2000	Barbarà Anglès, Miquel
14	25-03-2000	Juan i Valero, Ferran
15	25-03-2000	Marqués Peña, Yolanda
17	25-03-2000	Marco Subías, M ^a Carmen
18	25-03-2000	Serres Marco, Blanca
19	25-03-2000	Serres Marco, Helena
20	25-03-2000	Borràs Fernández, Jordi
22	25-03-2000	Sánchez Guerrero, David Jesús
23	25-03-2000	Padró Cabello, M. Betlem
24	25-03-2000	Pallejà Padró, Gisela
25	25-03-2000	Pallejà Padró, Magí
26	25-03-2000	Marín Maestro, Joan Carles
27	25-03-2000	Cepillo Galán, Isabel M ^a
28	25-03-2000	Román Cano, José Manuel
30	25-03-2000	Blanco Calvo, M ^a Cinta
31	25-03-2000	Navarro Gómez, Pere
32	25-03-2000	Borràs Margalef, Josep
33	25-03-2000	Fernández Osorio, Carmen
34	25-03-2000	Mateu de la Casa, Raimon
35	25-03-2000	Virgili Montoliu, Inés
36	25-03-2000	Muñoz Virgili, Andreu
37	25-03-2000	Muñoz Virgili, Pau
38	25-03-2000	Pérez Bravo, M ^a Amparo
39	25-03-2000	Paisano Parejo, Jordi
40	25-03-2000	Muñoz Melgar, M ^a Teresa
41	25-03-2000	Rodríguez Maeso, Jacint
42	25-03-2000	Iglesias Llagostera, Lluís
43	25-03-2000	Borràs Fernández, Carme
44	25-03-2000	Mosquera Brunet, Víctor
45	25-03-2000	Bella Boltó, Xavier
46	25-03-2000	Sánchez Cobacho, M ^a Carmen
47	25-03-2000	Filgueras González, Dolores
48	25-03-2000	Bordas Belmonte, Lluïsa
49	25-03-2000	Salla Guinovart, Francesc
50	25-03-2000	Fernández Pizarro, Francisca
51	25-03-2000	Rodríguez Fernández, Anna
52	25-03-2000	Rodríguez Fernández, Víctor
53	25-03-2000	González Ramos, Manoli
56	25-03-2000	Farran i Odena, Josep
57	25-03-2000	Castillo Algaba, M. Teresa
59	25-03-2000	Uriarte Polo, Carlos
61	25-03-2000	Argilaga Montserrat, M. Josepa
62	25-03-2000	Sales Carda, Manel Jaume
63	25-03-2000	González Ramos, M ^a Lourdes
67	25-03-2000	Durán Flores, Montse

70	25-03-2000	Cotano Fernández, Roger	144	18-04-2002	Bidó Odena, M. Dolors
71	25-03-2000	González Hernández, Nicolás	145	18-04-2002	AVV La Unió
72	25-03-2000	Ramos Pérez, Celestina	146	18-04-2002	Comunitat La Salle
75	11-10-2000	Gómez Santaella, José Antonio	147	18-04-2002	Parròquia de Sant Cosme i Sant Damià
76	11-10-2000	Jornet Domenech, Josep M.	148	18-04-2002	PP Rogacionistes
78	11-10-2000	Cobacho Romero, Rafaela	151	16-05-2002	Castillejo Brull, Miquel
79	11-10-2000	Quilez Mata, Jorge Juan	152	16-05-2002	Ferrer Virgili, Lluís
80	11-10-2000	Setién Arroita, Yolanda	153	16-05-2002	Massaguer Comes, Jordi
81	11-10-2000	Adrià i Majó, Mercè	154	16-05-2002	Chimisanas Mateu-Alsina, Elisabet
83	11-10-2000	Gallart Magarolas, Francesc	155	16-05-2002	Bea Castaño, David
85	11-10-2000	Muñoz Pérez, Pablo	156	16-05-2002	Olivé Elías, Marcel
87	11-10-2000	Muñoz Pérez, Alex	157	16-05-2002	Brescolí Rodríguez, Jordi
88	11-10-2000	Iglesias Torrellas, Dolors	158	16-05-2002	Castellví Sabaté, Montserrat
89	11-10-2000	Galià Romani, Joaquim	161	16-05-2002	Fuentes López, Paqui
90	11-10-2000	Claver Caselles, Joaquim	162	24-05-2002	Soro Roca, Santiago
91	11-10-2000	López, John	163	24-05-2002	Montserrat Fornós, Juan
92	11-10-2000	Mateu Usach, Enric	164	24-05-2002	Reverté Margalef, M ^a Teresa
93	21-01-2001	Jornet Montaña, Sònia	165	24-05-2002	Mejias Sendra, Magí
97	21-01-2001	Pérez Pulido, Julián	167	24-05-2002	Fernández Osorio, Alicia
98	21-01-2001	Parròquia de Sant Pau	168	30-05-2002	Elias Cortés, M ^a Gloria
99	21-01-2001	Cedó Perelló, Joan Anton	169	30-05-2002	Amenós Torremadé, Antoni
101	21-01-2001	Quilez Mata, Julio Luis	170	30-05-2002	Prim Donés, M ^a Montserrat
102	01-01-2001	Marín Muñoz, David	171	30-05-2002	Pérez Garrido, Ana Rosalia
103	21-01-2001	Col·legi Lestonnac-L'Ensenyança	172	30-05-2002	Muñoz Pérez, Ana Maria
104	21-01-2001	Sugrañes Miret, Montserrat	173	30-05-2002	Muñoz Melgar, Rafael
106	26-02-2001	Rodríguez Maeso, Maribel	174	30-05-2002	Rius Ruiz, Irene
107	26-02-2001	Pena Romero, Joan Antoni	175	30-05-2002	Rius Ruiz, Maria
108	26-02-2001	Ribas Ballesté, Daniel	176	30-05-2002	Rius Ruiz, Xavier
109	03-08-2001	Pallejà Blay, Daniel	177	30-05-2002	Ruiz Manrique, Aurora
110	03-08-2001	Virgili Avià, Jordi	178	30-05-2002	Rius Ferrús, F. Xavier
111	03-08-2001	Montoliu Asens, Inés	180	30-05-2002	Dominiques de l'Ensenyament
112	03-08-2001	Pascual i Palau, Josep Ramon	182	30-05-2002	Luengo Sastre, Purificación
113	05-09-2001	Moncunill Martí, Fructuós	183	30-05-2002	Ibáñez Tatay, Jose Luis
114	05-09-2001	Nosas Brull, Josep M.	185	20-06-2002	Martínez Casanelles, Jesús
115	05-09-2001	Piñol Abelló, Rosa M.	186	20-06-2002	Martí Baiget, Maria
116	27-11-2001	Forns Fernández, M. Victòria	187	20-06-2002	Moncunill Cirac, Lluís M.
118	10-01-2002	Llagostera Solé, Conxita	188	20-06-2002	Burrut Fortuny, Salvadora
119	05-02-2002	Ortiz Giménez, Lourdes	189	20-06-2002	Burrut Fortuny, Amalia
120	05-02-2002	Salla Roig, Núria	190	20-06-2002	Puig Andreu, Joan
121	05-02-2002	López Díaz-Cano, Joan Antón	191	20-06-2002	Huguet Merelo-Barbera, Mercedes
123	22-02-2002	Giménez Porcuna, Francesc	192	20-06-2002	Germanes Dominiques de l'Ensenyament
124	22-02-2002	Parròquia de Sant Fructuós	193	20-06-2002	Coll Gilabert, Antoni
126	22-02-2002	Prats Piqué, Enric	194	20-06-2002	Nosas Piñol, Rosa M.
127	22-02-2002	Casals Petrus, Elisenda	195	20-06-2002	Nosas Piñol, Josep M.
130	22-02-2002	de Novoa Barrón, M ^a Jesús	196	26-09-2002	Parròquia de Sant Fruitós
131	22-02-2002	Col·legi Mare de Déu del Carme	198	26-09-2002	Serres Caldú, Laureano
132	22-02-2002	Borràs Brulles, Roser	199	26-09-2002	Serres Timoneda, Miguel
133	22-02-2002	Quetcuti Ferrer, Adolf	200	26-09-2002	Fernández Casanovas, M ^a Leonor
135	22-02-2002	Guinart Sesplugues, Montserrat	202	26-09-2002	Timm Loetje, Christel
136	21-03-2002	Lozano Romero, José	203	07-11-2002	Navarro García, Juana
137	21-03-2002	Col·legi La Salle	204	07-11-2002	Val Martínez, Josefa
138	21-03-2002	de la Peña Manjóu, Pau	205	07-11-2002	Mur Casas, Bernabé
139	21-03-2002	Rodríguez Balada, Elena	207	12-12-2002	Melgar Nicolás, Francisca
140	21-03-2002	Blay Boqué, M ^a Teresa	211	16-01-2003	Escorza Góngora, Esther
141	21-03-2002	AMPA Col·legi Mare de Déu del Carme	213	16-01-2003	Salgado Combalia, José Ramón

214	16-01-2003	Martínez Valcabado, Maribel	281	01-07-2005	Blanco Sánchez, Hugo
215	16-01-2003	Salort Volart, Teresa	282	22-12-2005	Manrique Carrasco, Conxa
216	14-02-2003	Martín Martín, Antonio	283	12-01-2006	Duch Pijoan, Maria Teresa
217	14-02-2003	Noci Sánchez, Rosalia	284	12-01-2006	Cisquella Corsà, Montserrat
218	14-02-2003	Gandía Boronat, Marcela	285	12-01-2006	Guerrero Castellví, Isidor
219	14-02-2003	Borràs González, Marc	286	12-01-2006	Bargalló Hernández, Carme
220	14-02-2003	Jordi Ribas, Anna	287	12-01-2006	Pons Güell, Carmen
222	14-02-2003	Martí i López, Miquel	288	27-01-2006	Castellví Marín, Emma
223	14-02-2003	Borràs Galceran, Anton M ^a	289	16-03-2006	Martínez Blanco, Ana María
224	14-02-2003	Massana Sans, Maria	290	16-03-2006	Bertran Vinaixa, Amparo
225	14-02-2003	Segura Vallés, Joan	291	16-03-2006	Sanchis Caballé, Meritxell
226	14-02-2003	Pérez Arteaga, Maria Rosa	293	16-03-2006	Montero Simó, Miguel Ángel
227	11-04-2003	Vallvé Navarro, Albert	295	16-03-2006	Virgili Sastre, Josep Maria
228	11-04-2003	Teixell Navarro, M. Àngels	296	16-03-2006	Impremta Virgili
231	11-04-2003	Ferrer Mulet, Lluís	298	16-03-2006	Queralt i Vidal Joan
232	11-04-2003	Martorell Comes, M. Mercè	299	16-03-2006	González Mohedano, Mireia
236	09-09-2003	Blay Gatell, Roser	300	16-03-2006	González Mohedano, Joan
237	09-09-2003	Melero Lleixà, Loli	301	16-03-2006	Castán Julbe, Montserrat
238	09-09-2003	Coll Larrosa, Núria	302	16-03-2006	Blanco Castán, Oscar
239	09-09-2003	Aixalà Llovet, Concepció	303	10-11-2006	Figuerola Roca, Antonia
242	09-10-2003	Amigo Iglesias, Tecla	304	10-11-2006	Comas Lou, Núria
243	09-10-2003	Rius Ferrús, Lluís Maria	305	10-11-2006	Pallejà Comas, Berta
244	09-10-2003	Moreno Ortiz, Marian	306	27-12-2006	Rossell Carol, Joan
245	09-10-2003	Rius Moreno, Pau	307	27-12-2006	Ayala Font, Josep Maria
246	10-12-2003	Martos Fernández, Anna	308	27-12-2006	Vilaplana Civit, Antoni
247	10-12-2003	Farran Martos, Josep	309	27-12-2006	Merino Anton, Isabel
248	08-01-2004	Farran Martos, Xavier	310	27-12-2006	Romeu Torres, Josep
249	08-01-2004	Alfaro Bozalongo, Hilari	311	27-12-2006	Domènech Vallvé, David
250	08-01-2004	Mateu Merelli, Anna	312	27-12-2006	Aniorte Rione, Teresa
251	08-01-2004	Abella Bordàs, Jordi	313	27-12-2006	Huguet Merelo, Jose Ramon
252	11-03-2004	Pàmies Musté, Neus	314	27-12-2006	Torné Reverté, Carme
253	11-03-2004	Lleixà Gabriel, Montserrat	315	27-12-2006	Marín Muñoz, Jaume
254	11-03-2004	Casanelles Moix, Maria del Carme	316	27-12-2006	Escarre Ros, M. Antònia
255	11-03-2004	Martínez Sabadell, Pasqual	317	27-12-2006	Adserias Pascual, Fèlix
256	11-03-2004	Van Maurik Antonell, Marianne	318	27-12-2006	Rota Aleu, Rosaura
257	11-03-2004	Madueño Fernández, Juan	319	27-12-2006	Sanchis Bernabeu, Miquel
259	07-10-2004	Sales González, Jaume	320	27-12-2006	Sanchis Rota, Pau
260	07-10-2004	Herranz Del Rey, Montserrat	321	01-02-2007	Torres Sabaté, Joan Andreu
262	07-10-2004	Duch Brotons, Ferran	322	01-02-2007	Parròquia de Sant Francesc
264	07-10-2004	Ballesteros Casanova, Josep Fèlix	323	01-02-2007	Ortiz de Paz, Pilar
265	07-10-2004	Castán Julbe, Ramon	324	01-02-2007	Duch Pijuán, Maria Rosa
266	07-10-2004	Mur Val, Elena	325	14-06-2007	Gimeno Villamana, Alberto
267	07-10-2004	Castán Mur, Xavier	326	14-06-2007	Castellví Marín, Joan
268	07-10-2004	Castán Mur, Núria	327	14-06-2007	Baches Pla, Carles
269	07-10-2004	Muñoz Melgar, Diego	328	14-06-2007	Salvadó Urpí, Inés
270	07-10-2004	Virgili Novel, Francesc	329	14-06-2007	Ramon Mas, Miriam
271	08-01-2005	Sabaté Tomàs, Jordi	330	14-06-2007	Amigó Garcés, Montse
272	04-03-2005	Margalef Veciana, Marc	331	14-06-2007	Rovira Queralt Ma. Lluïsa
273	04-03-2005	Figuera Pàmies, Èlia	332	14-06-2007	Mislata Mislata Robert
274	09-03-2005	Briansó Caballero, Sílvia	333	21-12-2007	Gabriel García, Jordi
275	08-01-2005	Azor Parra, Consol	334	21-12-2007	García Rodrigo, Pilar
277	08-01-2005	Olivé Ventura, Juan	335	28-03-2008	Romero, Michel
278	08-01-2005	Marsal Miracle, Maria	336	28-03-2008	Sans Martí, Josep Maria
279	08-01-2005	Baltaretu, Vasile	337	24-05-2012	Juárez Laiz, Visitación
280	05-05-2005	Pujol Balcells, Jaume	338	26-09-2008	Comas Lou, Enric

339	26-09-2008	Pallejà Comas, Adrià	395	27-09-2012	Uriarte Polo, David
340	26-09-2008	Espigó Sáez, Jordi	396	27-09-2012	Alegret Ferré, Montserrat
341	26-09-2008	Viña Sabaté, Ma Isabel	397	27-09-2012	Uriarte Polo, Javier
342	26-09-2008	Marrugat Casellas, Francisco	398	27-09-2012	Pérez Mármol, Juana
343	26-09-2008	Folch Ras, Jordi	399	27-09-2012	Poy Arias, Guillermina
344	26-09-2008	Oldhamstead, Roger	400	22-11-2012	Cendra Terrado, Neus
345	26-09-2008	Richardson, David	401	10-01-2013	Vives Ibáñez, Ignacio
346	26-09-2008	Mas Carceller, Rosa	402	10-01-2013	Roca Girona, Montserrat
347	18-12-2008	Casanelles Moix, Anton	403	18-01-2013	Gomis Barberà, Josep M.
348	07-01-2009	Baixauli Santos, Luis José	404	31-01-2013	Sanet Jové, Josep M
349	07-01-2009	Blanco Sánchez, Mario	405	14-02-2013	Vendrell Aubach, Robert
350	07-01-2009	Roca Barberà, Remei	406	17-06-2013	Melero Lleixà, Jesús
351	07-01-2009	De Novoa Barón, Ma Luisa	407	17-06-2013	Cugat Vinyes, Maria del Mar
352	05-02-2009	Galofré Capell, M Núria	408	17-06-2013	Colmenarejo Romano, Ana Isabel
353	05-02-2009	Galofré Capell, M Montserrat	409	17-06-2013	Gracia Colmenarejo, Anna
354	05-02-2009	Sans Ballart, Jordi	410	17-06-2013	Mas Carceller, Quim
355	05-02-2009	Sans Twose, Marc	411	14-11-2013	Martín Brú, Angel
356	05-02-2009	Ortiz Giménez, Francesc			
357	05-02-2009	Cerro Cortés, Elisabet			
358	18-02-2009	Casanelles Moix, Josep			
359	18-02-2009	Miró Masvidal Rosa Maria			
360	11-06-2009	Pallejà Cabré, Margarita			
361	11-06-2009	Cros Borràs, Aurora			
362	11-06-2009	Veciana Alegre, M Cinta			
364	11-06-2009	Sánchez González, Blas Jesús			
365	15-07-2009	Mateu Guarro, Josep			
366	01-12-2009	Navarro Comella, Josep			
367	01-12-2009	Farré Valmaña, M. Carme			
368	04-02-2010	Ibañez Luengo, Ana			
369	04-02-2010	Ibañez Luengo, Alberto			
370	04-02-2010	Ibañez Luengo, Carolina			
371	04-02-2010	Vives Sanromà, Ignacio			
372	04-02-2010	Setién Arroita, Iratxe			
373	04-02-2010	Cabré Farreny, Mercè			
374	04-02-2010	Cabré Farreny, Rosa			
375	18-03-2010	Bigorra Fernández, Rosa			
376	08-03-2010	Fabregat Palau, Maria			
377	22-04-2010	Carreto Martín, Laura			
378	22-04-2010	Carreto Poveda, Manuel			
379	22-04-2010	Martín Puig, M. Elena			
380	06-05-2010	Domènech, Joan Antoni			
381	15-07-2010	Aleu Viñas, Ma Lourdes			
382	24-02-2011	Sendra Vellvè, Jordi Miquel			
383	24-02-2011	Solé Tomás, Teresa			
384	24-02-2011	Solé Tomás, Marina			
385	10-11-2011	Ferrer Val, Josep-Francesc			
386	10-11-2011	Plana Sole, Maria Cinta			
387	10-11-2011	Nonell Torres, Pedro			
388	10-11-2011	Fernández García, Susana			
389	24-05-2012	Rodríguez Moreno, Antonio			
390	24-05-2012	Virgili Llauredó, M. Dolors			
391	24-05-2012	Virgili Llauredó, M. Cinta			
392	21-06-2012	Arbeloa Rigau, M. Victòria			
393	21-06-2012	Algueró Mora, Asunción			
394	01-09-2012	Rivelles Blanco, M. Teresa			

Una imatge de Sant Fructuós de l'artista Ramon Ferran Pagès

Jesús Martínez Casanelles

Educador (Còdol Educació) i soci de l'ACSF

Al pis noble del Palau Arquebisbal de Tarragona, en un distribuïdor que hi ha pujant l'escalinata a mà esquerra, s'hi conserva un petit tresor fruit de l'Any Jubilar de sant Fructuós (2008-2009). Es tracta de la imatge de sant Fructuós, modelada en terracota pel reconegut artista reusenc, Ramon Ferran Pagès. Dret sobre les flames del martiri (que també podrien simbolitzar la força de l'Esperit Sant que el sosté), Fructuós, tranquil i pacient, estén els braços d'Orient a Occident per abraçar l'Església Universal. La seva mirada serena i la seva actitud ferma, recorden el text de *La Passió de Sant Fructuós* escrita per Andreu Muñoz: “els seus ulls viatjaven per un mar de mirada infinita i en l'expressió del seu semblant es dibuixava la certesa del destí”.

Fructuós, Auguri i Eulogi no devien vestir, a la seva època, cap element distintiu de la seva fe ni del seu rol de bisbe o diaques. No obstant això, amb un objectiu didàctic i simbòlic, Ramon Ferran, assessorat per Andreu Muñoz, presenta el màrtir amb ornaments litúrgics que apareixen a partir del final de l'època tardoromana i inicis de l'alta edat mitjana com el pal·li i la mitra. En primer lloc, una alba o túnica talar coberta per una senzilla casulla, decorada només amb els plecs de la roba, provoca el gest de Fructuós. La mitra baixa, ornamentada amb una cinta que recorda els braços i la part superior de la creu, marca la seva condició de bisbe. Finalment, el pal·li, al voltant del coll, exposa la seva dignitat de metropolità. L'obra sencera traspuja bonhomia, pau i reconciliació. En certa manera, recorda l'escena de la Pasqua de Fructuós, descrita a la *Passió* pels germans Babiló i Migdoni quan s'adrecen al governador Emilià dient: “Vine, i mira de quina manera els qui avui has

condemnat són restituïts en el cel i en la seva esperança”. Una escena interpretada, no des del retret de Babiló i Migdoni, sinó des d'un gest d'amor i acollida del bisbe màrtir ja glorificat.

Ramon Ferran Pagès va néixer a Reus (Tarragona) l'any 1927. Es va formar al taller de l'escultor reusenc Modest Gené i a l'Escola Superior de Belles Arts de Sant Jordi (Barcelona). Llicenciat en Belles Arts, treballa com a professor de gravat i director de l'Escola d'Arts i Oficis Artístics de Tarragona; forma part del grup d'escultors medallistes de la *Fábrica Nacional de Moneda y Timbre* (Madrid) i, funda l'Escola de Disseny de la Ciutat de Reus. Ha guanyat nombrosos premis com ara el segon premi i medalla de plata de la *Exposición Iberoamericana de Medallística* (Barcelona, 1958), el premi de la *Exposición Nacional de Bellas Artes* (Madrid, 1962), Medalla d'Honor i Premi especial Castro Gil (*Salón Nacional de Grabado*), Medalla Fortuny (Reus, 1966); Medalla d'or de la *Agrupación Nacional de Artistas Grabadores* i, entre d'altres, el premi de la Delegació de Cultura i Esports de la Exposició Internacional de la Medalla (Cracòvia, Polònia, 1975). L'any 1981 és escollit acadèmic per Reus de la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts i de Sant Jordi i la Generalitat de Catalunya, l'any 1995, li concedeix el títol de Mestre Artesà. Ha estat present en un gran nombre d'exposicions arreu del món i, actualment, les seves obres es poden contemplar en museus de Barcelona, Madrid, París, Londres i Florència, entre d'altres. Cal remarcar, finalment que també és l'autor de la medalla commemorativa de l'Any Jubilar de Sant Fructuós.

